

Subscription
\$2.00 a year
\$1.00 half year
Issued every
Thursday

NAŠ DOM

Address;
455 W. 42nd St.
New York, N.Y.
Tel.;
Pennsylvania 3319

Ilustrovan tednik za izobrazbo, gospodarstvo
in zabavo slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as second class matter March 12, 1924 at the post office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Letnik — Volume II.

New York, N. Y. November 19 — 19. novembra, 1925

No. — št. 47

JUGOSLAVIJA OBŽALUJE

Rim, Italija. Ker so se ponovile protitalijanske demonstracije v Zagrebu, je jugoslovanski minister Vojeslav Antoniević posetil Mussolinija v palači Chigi ter je predložil nove opravičbe svoje vlade. Antoniević je Mussoliniju zagotovil, da belgrajska vlada obžaluje nemire in da je ukrenila vse, da se zopet ne ponove. V Zagrebu je bilo aretiranih mnogo oseb, ki se nahajajo v zaporih. Poleg tega pa se je uvedla tudi disciplinarna preiskava proti nekaterim odgovornim uradnikom, ker niso preprečili protitalijanskih izgrediv.

SUBMARIN SE JE POTOPIL

Plymouth, Anglja. — Podmorski čoln M — 1 se je 12. novembra potopil 15 milj od Start Point, Devonshire. Vsi poskusi priti v dotko s posadko potom brezžičnega brzojava so bili brezuspešni. M — 1 je bil največji angleški podmorski čoln, ki je bil oborožen z 12-palčnim topom. Njegova posadka je znašala 68 mož, ki so vsi utonili. Zaradi prevelike globočine ga ne bo mogoče dvigniti.

ZELEZNIŠKA NESREČA

Plainsboro, N. J. — Tu se je 13. novem. pripetila velika železniška nesreča. Mercantile Express vlak Pennsylvania železnice je od zadej zapeljal v drug vlak. Strojevodja Timothy J. Carroll je izjavil, da zaradi goste megle ni opazil svarilnega signala. Deset oseb je bilo na mestu ubitih, 30 pa ranjenih.

RUSKI IZUM

.... Leningrad, Rusija. — Profesor fizike na vseučilišču v Saratovu dr. V. Popov je izumil aparat, s katerim bo mogoče po brezžičnem brzojavu pošiljati fotografije premikajočih se predmetov.

V svoji prošnji na državni patentni urad za patentiranje svojega izuma izjavlja dr. Popov, da bo njegov stroj v nekaj sekundah poslal slike premikajočih se vojaških krdel, ladij, aeroplanov in gledaliških predstav.

Ruski fiziki in inžinirji polagajo na to iznajdbo največjo važnost, ker ima po njihovem zatratu veliko prednost pred amer. izumom pošiljanjem slik poton brzojava.

V SPOMIN NA PADLE VOJAKE

Ta spominski zvon je posvetil italjanski kralj v Rovereto v Trentinu v spomin na vojake, ki so bili ubiti v vojni. Tehta nad 11 ton in bodo z njim zvonili vsak večer ob devetih eno minuto.

KONFERENCA MALE AN- TANTE

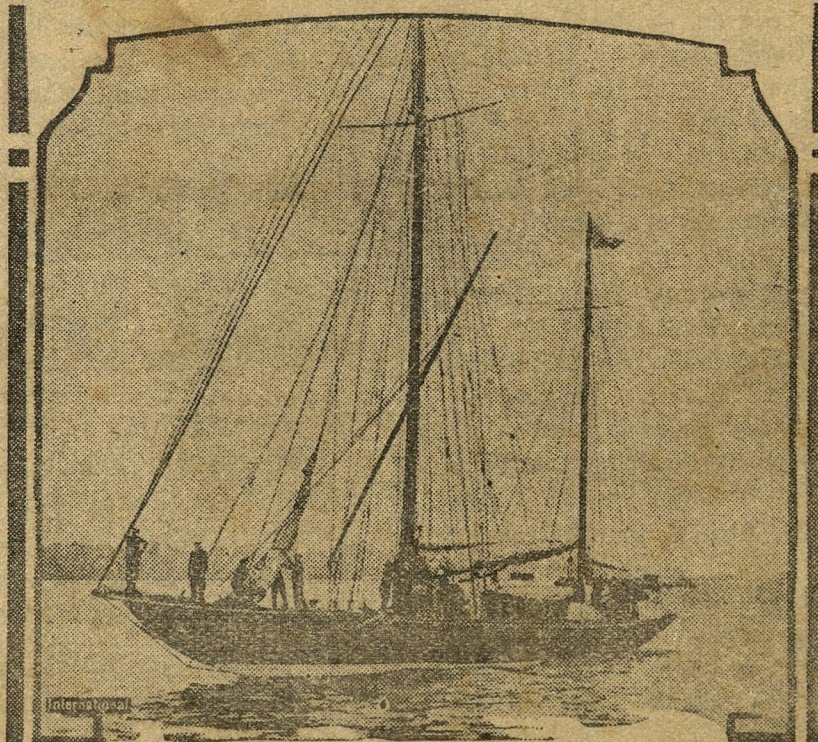
Bukaresta, Rumunska. — Rumunska vlada je naprosila čehoslovaško in Jugoslavijo, da bi se kmalu sklicala konferenca Male antante v Belgradu ter predlaga konferenco 30. novembra. Konferenca je potrebna zaradi izpremenjenih razmer, ki so nastale vsled pogodbe v Locarno in se tičejo tudi balkanskih držav, pa tudi zaradi bodočega vstopa Nemčije v Ligo narodov. Rumunski predlog tudi povdarja, da je potrebno razpravljati o balkanskem

varnostnem dogovoru, ki bi odpravil slične slučaje, kot je zadnji bolgarsko-grški spor.

SMRT ZA GRAFTARJE

Leningrad, Rusija. — Najvišje sodišče je obsodilo na smrt 12 bivših carinskih uradnikov leningradskega pristanišča, ker so si prilastili državno lastnino. Izmed 123 nižjih carinskih uradnikov, ki so bili zapleteni v nerednosti pri carini, je bilo oproščenih samo 18, ostali so bili obsojeni na zaporno kazen od enega do šest let in zaplenjeno jim je premoženje.

JAHTA VTIHOTAPLJA ŽGANJE

To je slika jahte Shamrock II., s katero je dobil Sir Thomas Lipton več tekem in ki je sedaj v službi tihotapev z žganjem na Bahamskih otokih. Ladjo je kupila neka tvrdka z žganjem v Nassau in njeno ime premenjeno v Isocles.

SKRIB RUSIJE ZA SIROTE

Moskva, Rusija. — Sovjetski uradi so našli 300 tisoč siroč brez staršev. Da ne bi zašli na kriva pota, je vlada sklenila poslužiti se povsem novega načina za njih oskrbo. Moskviški sovjeti bodo vsaki kmetski družini izročili po dva otroka iz mesta. Kot odškodnino za njih oskrbo bodo takemu kmetu dali ali zemljo ali pa deset rubljev na mesec za vsakega otroka. Vlada bo skrbelo za obleko in za druge potrebe bo dobival vsak otrok po deset rubljev na mesec. Vaški sovjeti bodo očmi teh otrok ter bodo skrbeli za njih izobrazbo na boljševiški način.

Potepanje otrok je najbolj žalosten pojav Rusije. Po deželi so cela krdela dečkov in deklic brez doma in so se pridružili potepuhom, kar je velika nevarnost za človeško družbo. Velika mesta kot Leningrad, Moskva, Harkov in Kijev so polna raztrganih, lačnih otrok, ki spijo po ulicah, parkih in pod mostovi.

VOLITVE NA ČESKEM

Praga, Českoslovaška. — Iz prvih poročil o izidu državnozbornih volitev je razvidno, da je vladna koalicija sicer nekoliko oslABLJENA, toda je še vedno obdržala svojo večino v državnem zboru. Komunisti in agrarci so nekoliko napredovali, socialni demokratje in narodni demokrati pa so doživeli občutno izgubo.

Volilni boji so bili zelo vroči. Poglavitno vprašanje je bilo razmerje med cerkvijo in državo.

Zunanji minister dr. Beneš je izjavil, da se je vlada pri sprejemu papeževega nuncija odločila za ločitev cerkve od države. Vlada pa je mnenja, da se naj ta problem reši polagoma in kolikor mogoče v sporazumu z Vatikanom. Veliko presenečenje vlada zaradi izida volitev v Brnu, glavnem mestu Moravske. Mesto je bilo pred vojno skoro izključno nemško. Letos je bilo v Brnu oddanih 75 tisoč čeških in le 32 tisoč nemških glasov.

ZOFIJSKI ŽUPAN UMORJEN

Zofija, Bolgarska. — Nek bivši mestni uradnik, ki pa je bil odpusčen, je umoril zofijskega župana, A. P. M. Madjarova, sina poznane bolgarskega diplomata Mihaela Madjarova. Morilec se je nato sam usmrtil.

Iz delavskega sveta

NEVARNOST DELAVCEV

Albany, N. Y. — Vsled naraščajočih zahtev odškodnine za izgubo delavcev, ki so bili pri deču ubiti, je napotilo industrijskega komisarja James A. Hamiltona, da je opozoril tako delavce kot delodajalce, da bodo oprezni. V oktobru je bilo v odškodninskih uradih naznanjenih nič manj kot 166 smrtnih slučajev. "Izguba enega delavca pri izvrševanju svojega poklica povzroči trpljenje njegove družine in poleg tega pomeni izgubo tudi za industrijo," pravi komisar v svojem poročilu.

Med ubitimi ste tudi dve ženi, ki ste delali v newyorškem okraju. Ena je bila gledališka igralka, ki je na zahtevo ravnatelja morala skočiti v plitvo posodo in se je pri skoku smrtno ponesrečila. Druga je bila šivilja, ki je padla iz dvigala in se ubila. V New Yorku je bilo pri delu ubitih 99 oseb, v Albany 27, v Buffalo 18, v Rochester 10 in v Syracuse 12. Že te številke kažejo naraščanje smrtnih slučajev v primeri s septembrom.

Največ smrtnih nesreč je bilo v stavbinskem poklicu, namreč 41, 34 pri razpošiljanju blaga, 13 v tovarnah, 12 med strežaji in po 10 med kovinskimi in živilskimi delavci. Pri raznih železnicah je bilo ubitih 44 delavcev, 23 pri vožnji z avtomobili in 25 se jih je ubilo pri padcu.

STAVKA TKALCEV

Providence, R. I. — Vseh 90 tkalcev B. & R. Knight Co. v River Front tovarni je zastavkalo, ker je družba zahtevala, da morajo zasesti dvojne tklane stole. Do sedaj je bilo zasedenih samo polovica stolov, družba pa hoče imeti zasedene vse, ne da bi nastavila več delavcev.

ZAHTEVA DRŽAVNIH URADNIKOV

Washington, D. C. — Zborovanje izvrševalnega odbora National Federation Employees ima na vspredu že dolgo zahtevano klasifikacijo vladnih nastavljenecv, ki so zaposleni izven državnih uradov. Zahteva se minimalna plača \$1500. na leto. Tozadevna predloga bo predložena kongresu obenem z zahtevo, da se pokojninska postava prenaredi tako, da more uslužbenec po 30-letni službi prositi za \$1200.- letne pokojnine.

ZASUTI RUDARJI

Calgary, Alberta, Kanada. — Vse upanje je izgubljenje za rešitev treh rudarjev, ki so bili 13. novembra zasuti, ko se je dogodila razstrelba v rudniku Kirkpatrick, šest milj od Drumheller. Delavcem, ki so kopali celi dan, se ni posrečilo prodre-

TRPLJENJE PREMOGARJEV

Zanesville, O. — V kapitalističnih listih se mnogo bere o trpljenju zaradi stavke v okrožjih trdega premoga. Toda nič se ne sliši o trpljenju brezdelnih premogarjev v jamah mehkega premoga. Toda v tem južnem premoarskem okrožju je pomanjkanje doseglo tak obseg, da so potrebne najbolj resne odredbe, da rešijo otroke premoarjev stradanja.

Pred nekaj dnevi je prišlo poročilo, da sta dva otroka v Guersney okraju umrla vsled lakote. Pred dnevi so našli mrtvo truplo 61 let starega premogarja Williama Hoya, ki se je obesil v shrambi za premog za svojo hišo. Pomanjkanje ga je gnalo v smrt. Že osem mesecev se je delalo v rudniku samo nekaj dni v tednu, zadnji čas pa je bilo delo sploh vstanovljeno. Vsled obupa si je končal življenje. Umrli zapušča vdovo in pet otrok.

Krajevni odbori rudarske unije vstanavlja pomožne odbore, da se gladujočim premogarjem saj nekoliko pomaga v hudem času. Zelo se potrebuje obleha in živež, kajti sila je velika.

RUSI ZA JUGOSLOVANSKE DELAVCE

Moskva, Rusija. — Zveza ruskih lesnih delavcev je sklenila poslati 6000 stavkujočim lesnim delavcem v Jugoslaviji 500 rubljev.

Jih ne manjka.

Žena: Vidiš, Ivan, na onem le voglu si me vedno čakal.

Mož: Zdaj pa poglej norca, ki zdaj tam čaka.

POSEBNA PONUDBA

ZA PREISKAVO Z X—ŽARKI

— se nadaljuje še en teden —

\$ 2

sedem dni od 19. do 26. novembra.

Preiskava vključno fluoroskopične X — žarke, za \$2.-. Tako ponudbo stavimo ta teden bolnim in slabotnim v New Yorku in okolici.

PRIDITE IN SE PUSTITE PREISKATI Z X — ŽARKI.

Ako niste pri dobrem zdravju na želodcu, krvi pljučih, srcu, ledvicah mehurju, ali pa imate kako bolezen, ki je ne poznate, pridite k nam ta teden. Celo poslopje European-American Physicians Institute v New Yorku je opremljeno z najmodernejšimi in najdobjimi za zdravljenje boleznih. Tukaj so zdravniki z vodilnih vseučilišč Evrope in Amerike. Samo za dva dolarja dobite nasvete glede svoje bolezni od zdravnikov, ki združujejo evropske in ameriške ideje praktičnega zdravljenja. Pridite v urad Dr. A. C. Angus in Dr. Anthony Putz v European-American Physician's Inst. — 113 East 61st Street — med Lexington in Park Avenues — Posvetovalne ure vsak dan od 10 do 4; zvečer od 6 do 8; ob sobotah in petkih samo od 10 do 1. —

POZOR SLOVENCIM

Onim Slovencem, kateri si želijo nazaj v Jugoslavijo, ali pa denar dobro naložiti, se jim nudi ugodna prilika in sicer v Ptujju se proda za zelo nizko ceno Din 400.000.00 moderna trinadstropna hiša, blizu kolodvora na najprometnejši cesti, pripravna za hotel ali drugo večje podjetje zraven pripada 2000 kvadr. metrov vrta in nese 10% čistega dobička. Obrniti se je na naslov:

Ernest Bezenšek, trgovec, Podsreda, Jugoslavija.

POSILJANJE DENARJA ZA BOŽIC

Gotovo tudi letos ne boste pozabili svojcev v starem kraju, temveč jim boste poslali primeren denarni dar za božične praznike. Čim prej to opravite, toliko bolje!

Naša banka je ukrenila vse potrebno, da bodo njene božične pošiljatve hitro dostavljene.

Denar lahko pošljemo potom pošte, potom brzojava ali potom brzojavnega pisma.

Denar poslan potom naše banke je izplačan prejemu na njegovi domači pošti brez vsakega odbitka.

Dolarje v Jugoslavijo pošilja naša banka potom pošte ali brzojava.

Naše cene so vedno med najnižjimi. Prepričajte se!

V STARI KRAJ ZA BOŽIČ! Ako ste namenjeni praznovati Božič v starem kraju, potem je v Vašo korist, ako se poslužite naše banke, ki je znana po točni in solidni postrežbi. — Ako ste namenjeni dobiti koga iz starega kraja, nam pišite po navodila.

Sprejemamo denarne vloge na obresti.

ZAKRAJSEK & CESARK BANK

455 West 42-nd Street, — NEW YORK, N. Y.

JOSEPH CESARK REAL ESTATE

Kdor si želi postaviti hišo, kakoršno hoče imeti, naj se obrne na mene in mu preskrbim zidavo. Taka hiša ga bo veljala manj kot pa bi kupil že gotovo hišo

42 Halleck Ave. Ridgewood, L. I.
Telephon: Evergreen 6566

ANTHONY BIRK

Sobni slikar in pleskar

1811 Stephen St.

Brooklyn, (Ridgewood), N. Y.

SE PRIPOROČA ROJAKOM ZA OBILNA NAROČILA

CENE ZMERNE — DELO ZANESLJIVO

TELEPHONE EVERGREEN 2854 J.

VAŽNO NAZNANILO

Cenjenim rojakom vljudno naznanjam, da sem z dnem 1. decembra PRESELIL svojo notarsko pisarno na 4905 Butler St., kjer se bom v bodoče poleg notarskega posla bavil tudi s prodajanjem hiš in s splošno zavarovalnino (Real Estate and Insurance). Kdor želi priti osebno k meni, naj vzame pri Pennsylvania postaji na 11. cesti poulično karo števil. 95 in naj izstopi na 49. cesti. Kakor do sedaj, tako bom tudi v bodoče sprejemal v izvršbo raznovrstne notarske posle za Ameriko ali stari kraj. Pojasnila zastoj,

ANTON ZBAŠNIK

JAVNI NOTAR,

4905 Butler' St.

Pittsburgh, Pa.

NAŠ DOM

(Our Home)

Slovenian Weekly issued every Thursday

Owned and published by: NAŠ DOM PUBLISHING CO. Inc.

Dr. M. J. Pleše, Pres.; Ignacij Hudé, Manager

Office: 455 W. 42nd St., New York, N. Y.

Slovenski tednik za gospodarstvo, izobrazbo in zabavo. Izhaja vsak četrtek. Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo. Naročnina, ki jo je poslali vnaprej, znaša \$2.00 za vse leto, \$1.00 za pol leta.

Za Evropo za vse leto \$2.50

Dopise, članke, naročnino in sploh vse, kar ima stik z uredništvom ali upravnistvom, naj se pošlje na naslov:

NAŠ DOM, 455 W. 42nd St., New York, N. Y.

NAŠA POT

P.

Od nekega čitatelja "Našega Doma" smo prejeli naslednjo tiko:

'Cenjeno uredništvo:

List "Naš Dom" ni izpolnjen kot se ga naglašja, da bi pisal za avske pravice. Pri njem imajo vstop buržoški in verski elementi. Ker ga več strank podpira, ne more biti delavski stranski in rešitelj delavskega tlačanstva. Kakor vidimo, se časi reminjajo in se tudi list še lahko združi z delavstvom. S spovanjem" itd.

Dan na dan prejemamo pisma, v katerih se nam zahvaljujejo si čitatelji za naše dosedanje pisanje in hvalijo list. Nekaj jih pisem smo tudi objavili v današnji številki "Našega Doma" za zahvaljevanje za dopise.

Čitatelji večinoma hvalijo list zato, ker je nepristranski in ker ne meša v nobeno stranko, zato ga more vsakdo vzeti v roke vsakdo najde v njem dovolj, kar mu prija in mu je pogodu.

Nekaterim je prav, kar drugim ni in tako se včasih kdo oglasi, nas pograja zaradi našega pisanja. Veseli nas sicer, kar nam kdo piše pohvalo, toda ravno tako smo veseli, kadar nas o na kaj opozori, ali pa tudi pove svoje mnenje. Tudi s takimi dmi, ki se povsem ne strinjajo z nami, se radi pogovorimo.

Naš dopisnik se tedaj ne strinja z našim pisanjem, češ, da i-jo pri nas "vstop buržoški in verski elementi."

Podvarjali smo vedno, da se strogo držimo svojega stališča, mreč, da hočemo ostati na nepristranski podlagi. Ne maramo vmešavati v nobeno stranko in prepričanje vsakega nam je isto. Pisemo vedno objektivno, tako kot sodi vsakdo, ki sodi pristransko.

Ker smo se odločili hoditi po tej poti, je dosledno, da poročamo o dnevnih dogodkih, ki so v zvezi z buržoazijo in tudi s cerkijo, pa tudi s svobodomislecij, komunisti, boljševiski itd. Še o naše "prijatelje" fašiste mnogokrat omenimo. Pa zaradi ga menda nam ne bo nikdo očital, da smo fašisti.

Časnikarski poklic je najtežji, kajti ravno pri tem delu velja islovice, da se vsem nikdar ne more vstreči. Kar enega veseli, ugega lahko jezi, kar eden hvali, drugi graja. In tako gre ša trnjeva pot dalje.

Ker hočemo biti nepristranski, je dosledno, da imajo pravico sati dopise v "Naš Dom" tako brezverci kot verni ljudje in pridniki vseh strank. Nikakor pa ne dovolimo, da bi kdo preveč govarjal in propagiral kako posebno strankarstvo. Zato si v n' oziru dovoljujemo tudi cenzuro. Vsakdo ima pravico objavi kako prireditelj te ali one stranke, toda preveč strankarske zlage in agitacije ne trpimo in tudi ne objavljamo.

Kar se tiče uredniškega pisanja, pišemo vedno tako, da vsak najde za sebe nekaj, kar mu ugaja.

Ako kdo v listu najde nekaj, kar ni za njegovo prepričanje in za njegovo duševno razpoloženje, naj preneha brati, naj pri-e čitati pod prihodnjim naslovom. Tam bo prav gotovo našel, r mu bo bolj ugajalo.

Na delavskem polju pa nam nikdo ne more očitati, da ne bi do-dno pisali za delavske pravice. V vsaki številki posvetimo sko-eno stran delavskemu vprašanju in tudi v uvodnih člankih se pogosto spomnimo, kajti vsi smo delavci in se moramo boriti vsakdanji kruh. Vendar pa si ne domišljujemo, da bi s tem aj postali "rešitelji delavskega tlačanstva." V to so voljani

milijonov dolarjev dohodninskega davka, zaradi tega naš list še ni kapitalističen. In ako objavimo poročilo, da je tu ali tam cerkvena veselica, zaradi tega "Naš Dom" še tudi ni verski list, ka-lortudi se še nismo pridružili sovražnikom vere, ako smo pisali o zborovanju kakega svobodomiselnega društva, itd., itd.

Udinjali se nismo ne cerkvi, ne brezvercem, ne svobodomislecem, ne kraljevašem, ne republikancem; skratka nikomur.

Pri pisanju mislimo vedno na to: nikdar nikomur ničesar ne vsiljuj. Vsakdo ima pravico misliti po svoje. Vsakdo naj pa tudi gleda, da mu bo dobro in zadovoljni bomo vsi.

"Naš Dom" je namenjen in na razpolago vsem brez razlike prepričanja, vsem onim, ki so svoje mišljenje izobrazili toliko, da morejo objektivno in nepristransko misliti in soditi.

Naša pot drži naravnost preko vseh strank in prepričanj.

KITAJSKE ZMEDE

Tsingtau, Kitajska. — V državni vojni na Kitajskem so razmere vedno bolj zanotane in moralne. Vojaki maršala Čang Tso Lina so se uprli in so od zadej streljali na vojake ruske bele brigade, ki se je priklopila Čangovi vojski. Kot se poroča, so bili Rusi večinoma pobiti.

Ruska brigada, na katero so Kitajci streljali, je znasala 3000 mož in je imela oklopne avtomobile. Rusi so imeli nalogo zadržavati napredovanje Wu Pei Fu-ovih čet, ko se je pričelo na nje streljati. Ranjenci so ležali brez vsake zdravniške pomoči, dokler niso prišli iz Tsingtau tuji zdravniki, ki so navzlic veliki nevarnosti odplejali ranjence.

DOLOČANJE BOLEZNI PO REKORDIH

Columbia Phonograph Company, Inc. je v svojem poročilu naznanila, da je mogoče napraviti rekorde o dijagnozi srčnih bolezni s sodelovanjem profesorja fizjologije na Harvard vseučilišču dr. Richarda C. Cabota.

Naznanja se, da je bila sklenjena pogodba med dr. Cabotom, Columbia Graphophone Co. in Bell Telephone laboratorijem da se bodo izdelovali in prodajali rekorde o srčnih boleznih.

Dr. Cabot pravi, da bo ta nova iznajdba, ki podaja najmanjše srčne utripe, popolnoma izpremenila zdravstvo, kolikor se tiče dijagnoze srčnih bolezni.

Do sedaj je bilo le malo zdravnikov, ki bi imeli toliko iskustva, da bi natančno mogli določiti pravi način srčne bolezni. S tem, da bodo fonografski rekorde izvajali natančne srčne utripe, bo mogoče natančno določiti srčno napako.

Ta iznajdba se imenuje electrical stethoscope in je bila izdelana laboratoriju Bell Telephone Co. Te vrste rekorde izdeluje samo Columbia Graphophone Co. po najnovšem načinu.

Columbia Graphophone Co. izdeluje sedaj pod nadzorstvom dr. Richard C. Cabot celo vrsto rekordov in zdravniki, katerim

NOEL JE OBSOJEN NASMRT

V Newarku, N. J. je bil Harrison W. Noel, sin bogatega odvetnika spoznan krivega umora po prvem redu. Šest zdravnikov je pričalo, da je slaboumen, navzlic temu bo obsojen na smrt. Porota je potrdila njegovo krivdo, da je umoril črnega šoferja Raymonda Pierce-ja. Odplejal je tudi šestletno Mary Daly iz Montclair, N. J. in jo umoril.

Mladenič ni kazal nikake razburjenosti, ko mu je bil naznanjen pravdorek porotnikov. Njegove matere ni bilo na sodišču, ker leži bolna na svojem domu.

STARO GROBIČSE

London, Anglija. Kurator državnega muzeja v Brnu na Moravskem, dr. K.D. Absolon, je izkopal najstarejše ostanke pračloveka. Našel je celo naselbino predzgodovinskih lovcev na mamute, ki so živeli 20 do 30 tisoč pr. K., ko je bila severna Evropa pokrita z ledom.

Pri kopanju ilovice za neko opekarno so delavci v globočini 65 čevljev zadeli na plast zemlje iz ledene dobe. Ta plast se nahaja pod veliko skalo, kjer je našla zavetje skupina mamutskih lovcev, ki so živeli še predno je pokrila deželo do sto čevljev debela ledena plast.

Največ važnosti so okostnjaki dvanajst odraslih ljudi in osem otrok, od katerih eden ima krasno zapestnico. Okoli njih leže kupi mamutovih kosti. Med njimi je tudi mnogo volčjih kosti.

Orodje je lepo izdelano iz sto novine in kosti. Brez števila je predmetov za domačo uporabo.

Preiskava lobanj je dognala, da so ljudje one oddaljene dobe imeli več možganov kot pa sedaj živeči človek. Možgani starega človeka so merili 1578 kubičnih centimetrov, to je sto kubičnih centimetrov več kot pa možgani današnjega človeka.

KONEC VOJAŠKE KONTROLE

Pariz, Francija. — Poslanski svet zaveznikov je poslal v Berlin sporočilo, da je sklenil sprazniti kolinsko zono. Čete bodo pričele odhajati 1. decembra in izpraznjenje bo dovršeno do 31. januarja. V sporočilu je tudi

Our American Generation

VOGUE FOR THE KNITTED TUNIC PROCLAIMED FOR COMING MONTHS

SUCH a bewilderment of lovely knitted modes for the smart woman of fashion to choose from this season! To enumerate a few of them—there's the long tunic blouse, back again at the vanguard of fashion; flaunting gay colors with even gayer stripes, for stripes, you must know, are the knitted stylists' pet hobby just now. Then there's the swagger knitted skirts which are making their debut this season. Not one, but three kick plaits in front, have they, if you please. Comes now also as a graceful accessory to milady's costume, the knitted Scotch heather scarf. See it carried on the arm of the fashionable maiden in this illustration. Just what it claims to be, is this delectable scarf, in that it exploits genuine heather-like colorings.

The picture delineates to perfection this trio of new assets on fashion's list, namely, long striped knitted tunic; skirt with "a kick" to it and colorful zephyr-knit scarf. What more could anyone hope for in the way of a fashionable ensemble?

Certain high lights in this altogether charming knitted outfit emphasize the trend of the vogue. First the stylist prefers that the skirt keep neutral, consigning the gay roman stripes to the tunic. Then, according to the letter of the style law, long sleeves are "it" and the tunic herewith is designed accordingly. The little turnover collar is a mark of real distinction, be assured. Seeing this costume in the original, eyes would be regaled with a colorful sight wherein rust colored worsted with rayon bandings of roman

stripes glorify the knitted tunic, a matching rust shade predominating in the skirt with darker interminglings. The scarf gathers up the reflected rays of skirt and tunic into one grand color symphony interpreted through a Scotch-heather effect of great beauty.

Heather jersey jumper frocks are in marked favor. An unique color touch is imparted to a thistle-colored two-piece knitted dress through the placement of a high collar, cuffs, pockets and belt of royal blue velveteen bound with gilt leather. Rows of closely arrayed buttons and yoke effects feature in the newer long jumpers or tunics.

Many two-piece types are also shown of fine wool and rayon balbriggan which maintain a strictly tailored aspect. Ombre color effects are carried out in the knitting of the newest autumn-day costumes.

JULIA BOTTOMLEY.

(©, 1925, Western Newspaper Union.)

America Does Not Need the Incompetents From Italy's Population

By PROF. E. M. EAST, Institute of Politics.

No nation wants the dregs drained from the bottom of the vat. We know Italy's greatness, her Galileos, her Leonardos, her Michelangelos. Does she send us these, even in humble imitations? She does not. Our culture here would be immensely improved if we could import and make our own some of the creative geniuses comparable to those who built so grandly in the Renaissance. Have we the slightest chance of obtaining them? Again I say no. The Grade-A men of Lombardy and Tuscany are not squeezed out by economic pressure. Such people take care of themselves. Furthermore, these Northerners are men of brains, thoughtful and foresighted. They are not producing Italy's excess. The excess comes from below Rome, people of a different race, people where Grade-A men are negligible in quantity, where grades D and E predominate. We don't need these incompetents. We produce enough of that quality ourselves.

True International Mind Will Not Suppress or Override Patriotism

By DR. NICHOLAS M. BUTLER, Columbia University.

There has been marked advance in Europe during the past two years. The economic problems, as well as those that are more strictly political, have become more clearly defined and public opinion is better informed concerning their real significance. It is generally agreed that the three steps next to be taken are security, judicial settlements of international

differences, and then sharp limitation of armaments. The elimination of the brutality and the passions of war stands out clearly as the most pressing problem of this age. War will never be eliminated by any form of that internationalism which aims to ignore national tradition, national sentiment, national pride or national patriotism, but only by teaching and preaching that nations themselves are moral entities and that they have an obligation toward their fellow-nations exactly similar to that which an individual has toward his fellow-men. The true international mind will not suppress or override patriotism, but will exalt it into a zeal for friendly co-operation and international service that will strengthen the nation, precisely as similar conduct strengthens and enriches the life of the individual.

Should We Regard Our Earth as the Only Planet With Intelligent Life?

By DR. ROBERT G. AITKIN, Lick Observatory.

We have no hope at all of discovering evidence that intelligent life exists on any of the other planets in the solar system. Does that mean that we should regard our earth as the only planet sustaining intelligent life? I think not.

I think that would be the most egotistical and anthropocentric conclusion we could imagine. Our sun is only one of several thousand million suns in our universe; it is not conspicuous for its size, nor unique in its location (for it is many hundreds of light years from the center of the stellar system) nor distinguishable from thousands of other stars by the quality of its light. Moreover, all of these millions of suns are composed of elements identical with those known here on our earth.

Must there not among them be many having planets that are not only capable of sustaining life, but that have intelligent beings dwelling upon them? I think an affirmative answer is the only reasonable conclusion, even though we may never be able to establish it by direct observation.

Shriners Planning

East vs. West Tilt

Islam temple of the Mystic Shrine is planning an East vs. West football game to be played in the California Memorial stadium, December 12. The shrine has voted \$10,000 to finance the game, the profits of which will be turned over to the Shrine hospital for crippled children. Pesky Sprott and Brick Muller will pick the western team, and Bill Ingram, coach of the University of Indiana, and his brother Jonas may select the eastern combination.

Golf Balls on English

Course Stolen by Birds

Records of golf in Great Britain teem with cases where birds and small animals, such as rabbits and weasels, have been killed by balls. Recently an extraordinary tragedy happened when J. Bamford, a professional, played an approach shot and found that his ball, in lighting, had killed two water wagtails. One of the birds was literally cut in two. Among other strange things reported was the theft of eight balls by a raven from golfers who were playing a round, and on the same day a seagull tantalized a player by stealing a ball, dropping it almost at the player's feet, then picking it up again in his beak and flying away.

NICK ALTROCK IS

A NUT ON GOLFING

Baseball Clown Puts Damper on Officious Member of Greens' Committee.

Nick Altrock is a golf nut. He took up the game about two years ago and never misses a chance to play wherever he may be. Most of his playing has been done around Washington, where he holds forth with the Senators during the baseball season. Nick tells a good story about a match played on the Chevy Chase course.

Nick was just about to drive off the tee when his attention was attracted to someone coming from the clubhouse—an officious member of the greens committee—who, when he reached the tee, started a long tirade against Nick.

The member called Nick's attention to the fact that the ball was four feet outside the markers, and remarked that it was Nick's type of play that made it impossible for the club to maintain any kind of discipline on the course.

He remarked that the markers were there for a purpose, and suggested that Nick study up the rules of golf.

"I then asked him if he was all through," Nick declares.

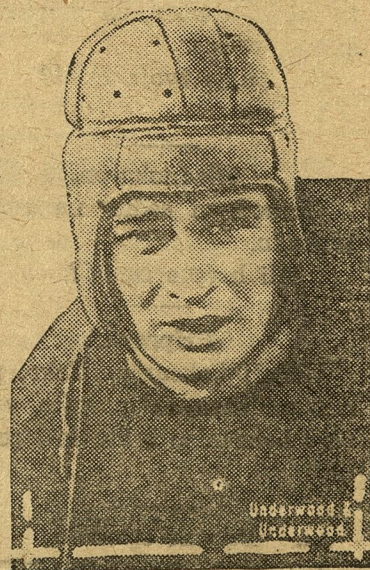
"Yes, I think I am," replied the officious one.

"You have nothing further to say?" asked Nick.

"I think I've said enough."

"Well, then, let me advise you, you poor nut, that this is my second shot."

Star of Purdue Team

The photograph shows J. T. Boden, one of Purdue's star linemen, who is playing a remarkably strong game for his team.

Cricketers, in the game's early days in England, wore knee breeches, silk stockings, shoes with silver buckles and sky-blue coats.

The Western association, which has been running along with six clubs this season, will be restored to an eight-club circuit next year.

A "sporting badge" is granted to youths in Germany who have passed various athletic requirements, including swimming and skating.

Humor in satira.

Se je vjel.

Žena: Možiček, danes imam nov rekord. Poslušaj, ga bom Mož: Za božjo voljo, kakšni zaigrala.

glasovi! Kaj je to? Sliši se kot mešanica žaganja, piskanja, lajanja in tuljenja. Tega ne morem prenesti.

Žena: Ni res? Dobro, da slišiš. Ploščo sem napravila sinoči, ko si neusmiljeno smrčal, da nisem mogla spati.

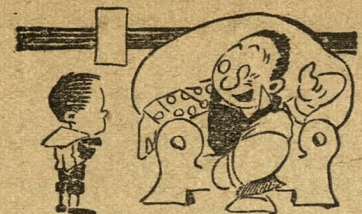
Kratek pogovor.

Prva filmska igralka: Slišala sem, da si se zopet poročila. Kateri pa je sedaj?

Druga igralka: Hm-m; čakaj, mislim, da imam njegovo vizitko.

Njegova želja.

Deček: Usmilite se me in dajte mi 10 centov, da morem do svoje matere.

Kje pa je tvoja mati? V kino.

Hladnokrven.

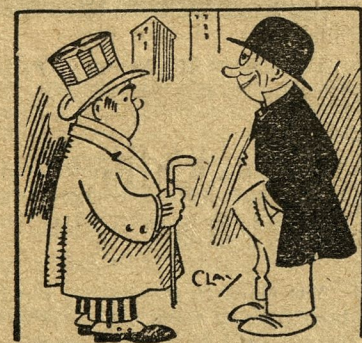
Gospod, vi sedite na mojem klobuku.

Ali hočete že iti?

Priprava.

Učitelj boksanja: Tako, predno pričneva, mi povejte, v katero bolnišnico želite biti poslani.

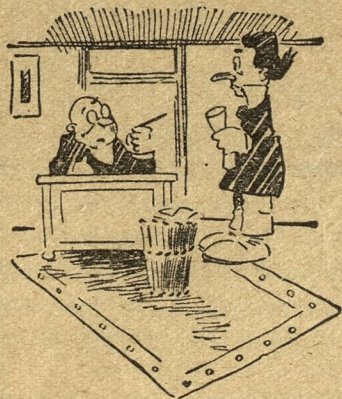
Dnevno opravilo.

Vaša žena menda celi dan nič ne dela.

Pa še kako! Dopoldne gladi mačko, popoldne pa si obira dlako.

Potem pa že!

Obiskovalec: Gospod profesor, alj vas vedno klepetanje vaše žene ne moti pri delu?

Učenjak: Ravno nasprotno, še daje mi mnogo gradiva, kajti pišem o reformi zakona.

Vse mine.

Še ne dolgo poročena gospa, še vsa pod vplivom medenih tednov že starejši gospej: "Kako kaj z vašim soprogom?"

"Hvala! Ima vedno toliko dela, da ga vidim komaj po eno uro na dan."

"Smilite se mi."

"Ni tako hudo. Tudi ta ura mine."

Kako vam gre v zakonu? Govori se, da ste se zelo dobro oženili.

Spočetka je seveda tudi tako izgledalo, toda doto so mi samo zapisali v dobro, z ženo pa so me obtežili.

Ljubitelj godbe.

Nek angleški lord ni mogel slušati godbe. Nekega dne ga skuša kralj pregovoriti, da bi šel h koncertu in doda: "Vaš brat ne zamudi nobenega, takega koncerta." Nato odgovori lord: "Tudi jaz ne bi zamudil nobenega, ako bi bil tako gluh kot je moj brat."

Skupna želja.

Tvoja žena je danes zopet tako dražestna. Želel bi, da je moja.

Jaz tudi!

Zdi se mi, da me Francelj ne mara.

Iz česa to sklepaš?

Govori vedno o stvareh, me ne zanimajo.

O čem pa govori?

Vedno o sebi.

Dobil je svoje.

Slavni angleški igralec Sullivan je posebno rad igral Shakespearejeve drame. Neke večera je predstavljal Rihard III. In ko izgovori besede "Konj, konj!" Kraljestvo za nega konja! se zasliši z galerij glas: "Ali ne bi zadostoval di osel?"

Nepremišljeno.

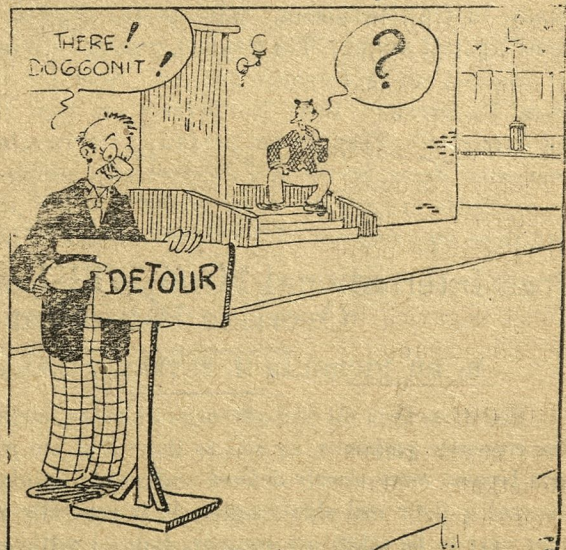
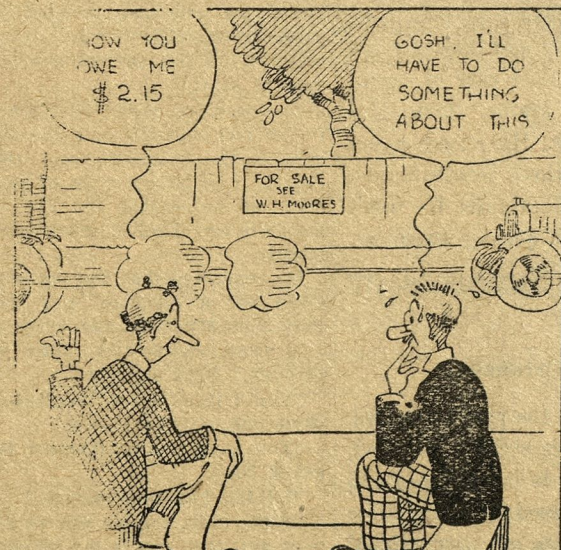
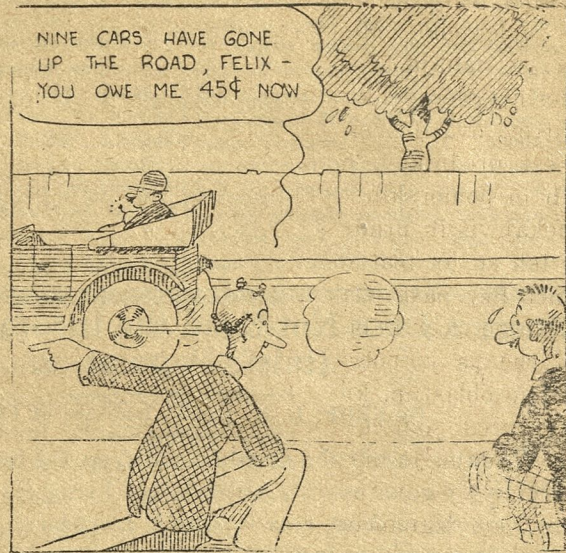
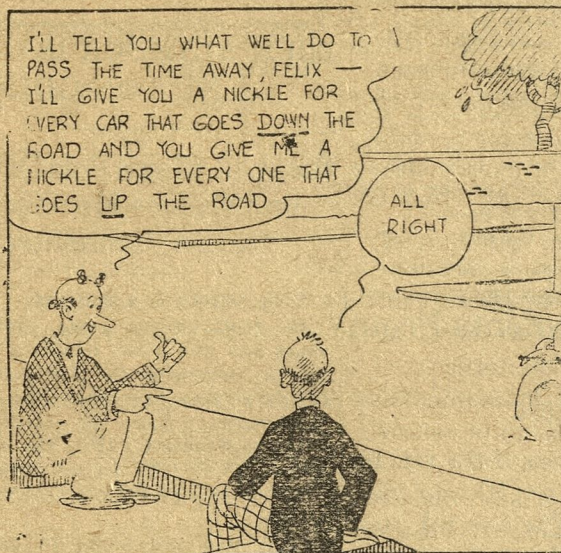
Vsake 600 let se število prebivalstva Evrope podvoji. Ko bo leta 2525 na naši zemlji še enkrat toliko ljudi.

Tega ne vrjamem.

Boš videl.

Zdaj sem pa res že ves tresen. Hotel sem kašljati, sem kihnil.

THE FEATHERHEADS

One Way Out of It

NASVETI ZA DOM

Shranjevanje zimskih jabolk.

Za zimsko shranjevanje hodi-jo v naših krajih v poštevedino jabolka. Zimskih hrlušek, ki zrastejo tu in tam ob stenah in na pritlikavcih, je žal tako malo, da nikjer ne pridejo do kakve veljave. Naslednji migljaji se bodo nanašali torej zgolj na jabolka.

Trpežnost jabolčnega pridelka je zavisna v glavnem od štirih činiteljev, in sicer od vrste, od vremena med letom in spravljanim, od spravljanja sa mega in nemalo tudi od prostora, kjer je shranjen. Čim trpežnejše in poznejše so vrste, čim ugodnejše je bilo vreme, ko so rasle in zorele, čim bolj pravčasno, pravilno in skrbno smo jabolka spravili z drevja in čim primernejša je shramba, tem dalje ne dozore v shrambi, tem manj so podvržena glivicam in tem dalje ostanejo zato zdrava, sočna in okusna.

Glede vrste se je v naših krajih težko ravnati po kakih določenih pravilih, ker imamo preveč raznih vrst brez pravih, splošno znanih imen in ker ne hranimo posameznih vrst v večjih množinah kakor po drugih krajih. Vrhutega pa večina naših sadjarjev niti najbolj znanim vrstam ne ve pravih pomoloških imen. Navadno se pridelovalec, trgovec in uživalec zadovoljujejo s splošnim izrazom "zimská" jabolka in mislijo, da je s tem trpežnost že dovolj označena. Zlata parmena in mašangar sta oba zimski jabolki. Vendar pa je trpežnost teh dveh vrst jako različna. Zlata parmena traja vobče komaj do konca januarja, mašangar (gambovec) pa je najboljši marca in aprila, traja pa do pozne pomladi. Navadno se ravnamo pri oceni večje ali majše trpežnosti po izkušnji. To je vsekar najzanesljivejše.

Prd vsem imamo veliko domačih krajevnih jabolčnih vrst, ki so silo trde, neobčutljive in vsled tega zelo trpežne. Dolenjska trdika, gorenske "lahinje", šrobci in še razne druge se posebno odlikujejo. Izmed bolj znanih in tudi pri naš razširjenih pomoloških vrst so zelo stano vitne naslednje: razni kosmači, kasejska reneta, kraljevi kratkopicelj, londonski peping-rdeči in zeleni šetinec, belle fleur, kanadka, železnikar, bobovec, mašangar, gambovec, šampanjska reneta, bojko vobajolko, ontario in še mnogo drugih. Vse te vrste zore, se gode v shrambi zelo počasi in trpe do maja, nekatere celo do junija, julija.

Jabolka uživamo pa vso zimo. Zato bomo hranili tudi take vrste, ki so godne prej, dasi ne čakajo tako dolgo. Le-sem spadajo med drugimi zlata parmena gdanski robač, ladsberska reneta, ananasova reneta, voščenka, harbertova reneta itd. Pomni-

ti pa je treba, da moramo jabolka raznih vrst tako razvrstiti v shrambi, da imamo zgodnejše na vrhu, oziroma najbolj pri rokah. Drobnejše vrste se vobče bolje drže nego debele. Če je poletje presuho, je sadje nekaj drobnejše, je pa zato čvrstejše in slajše. To pa zagotavlja večjo trpežnost. A če je tudi jesen zelo ugodna — suha in topla — sadje popolnoma dozori in se lahko spravi ob lepem vremenu. Tudi to prav ugodno vpliva na njegovo trpežnost.

Najbolj odločilen za primer-no stanovitost jabolk je čas, ko jih spravljamo v zimsko shrambo. Ob pravem času in pravilno spravljeno sad bo stanoviten, prezgodaj spravljeno ali poškodovan plod pa se na ta ali oni način pokvari, preden je goden, ali pa se veliko prehitro zgodi.

Le žal, da se izvrši spravljajanje izvečine slabo. Pomanjkajanje delavcev pa premalo umevanja za to važno sadjarski delo sta poglavitna vzroka, da je ogromna večina vseh jabolk kolikor-toliko poškodovanih. Mnogo jabolk spravijo tudi prezgodaj. Zlasti vsa jabolka z robato kožo, kosmači, morajo ostati prav dolgo na drevju, sicer venajo v shrambi in izgube svojo pravo vrednost. Preden dene-mo sadje v shrambo, ga je treba skrbno prebrati. Kjer ga ni večje množine, vzemimo v roke vsak sad posebe in ga skrbno ogledamo. Kar je le količkaj načeto, nabodeno, natolčeno, preveč obtiščano, piškavo, krastavo, zanikarno itd., denimo na stran. To bomo uživali takoj sedaj sveže ali kuhano. Le popolnoma zdrava jabolka, brez vidnih poškodb, brez večjih madežev spadajo v shrambo. Takoj z drevja jih nositi za stalno v shrambo, bi bilo napačno, ker se bolje drže, ako leže 10 do 14 dni v kakem suhem zračnem prostoru (na podu, na kakem mostovžu itd.), da pozore, se spo-že in da se bolj očitno pokažejo vse napake, poškodbe in razni madeži. Šele potem jih preberimo in nepoškodovana shrani-mo.

Jabolka shranjujemo zelo različno, kakor baš kdo more, razume in hoče. Majhne množine nalagajo med okna, v za-boje, na razne police, v jedilne shrambe, kleti in na omare v sobah, po tleh itd. Ponemod jih nasujejo v velike kupe v podstrešju, na podih, skednjih, v žitnicah. Devajo jih tudi v kadi, sode, tu in tam jih hranijo celo v podzemeljskih jamah. Dasipridelujemo v naših krajih dandanes že veliko jabolk, imamo vendar zelo malo pravilno urejenih sadnih shramb. V tem oziru smo jako zaostali. Vsak večji posestnik bi moral imeti dobro urejeno shrambo za sadje za svojo potrebo. Večje take prostore bi potreboval vsak trgovec s sadjem. Obširne shrambe za sadje bi bile nujno potrebne v vsakem večjem mestu, v zavodih itd.

Vrednost juhe. — Mnogi vtroža) na vinu skuhana je dostarši so trdno prepričani o hranilni vrednosti juhe, s katero hočejo okrepiti boleljivo deco. Dr. Paczkowski trdi, da je tako mnenje nepravilo. Znano dejstvo je, da so kalijeve soli strup za srce, ker zmanjšujejo njegovo delovanje. Goveja juha pa ima ravno mnogo kalijevih soli, od katerih dobi oni pikantni okus. To naj bi si starši zapomnili.

Prva pomoč pri kačjem piku. — že od nekdaj znano sredstvo je uživanje alkohola, kakor rum, konjak, žganje itd. V takem slučaju ne škoduje, če se tudi upijaniš. Dobra je parna kopel, da se prepotiš. Rano moraš takoj izsesati, kar smeš storiti le z zdravimi usti, izsesano izpljuniti. Dobro je dotično mesto podvezati, da omejiš razširjenje strupa v krvi potom toka (cirkulacije), podvezo odstrani po štirih urah, da ne pride do vnetja. Najboljše sredstvo pa je rano izžgati. — Drgnjenje s salmijakom preganja kačji strup, zato priporočajo v krajih, kjer je mnogo kač, nositi seboj stekleničico salmijaka. Novejše sredstvo proti kačjemu strupu pa je dr. Riehlov preparat. Sestoji iz pastil očiščene-ga klorovega apna ter je o-premljen z brizgalnico in steklenico, v kateri se tableta raztopi.

Ako kdo kri pljuje. 1. Skuhaj hrastovega lesa na vinu, katero naj tak človek pije še gorko. — 2. Skuhaj potoniko na vinu in pij tisto vino gorko, tudi pomaga. — 3. Vrtnica (ga-

bro sredstvo. Tako tudi oliban, na vinu skuhan. Vino se mora v vseh slučajih piti gor-ko.

Gorka kopel za noge odvajaja kri v spodnji del telesa. Vpliv gorke kopeli zvišaš, če primešaš vodi nekaj bukovega pepela, soli ali gorčične moke. Po kopeli noge dobro posuši in mnogo hodi.

Parna kopel je zelo koristna v slučajih težkega prehlajenja ali pri zastarenem revmatizmu.

Kratkovidnost otrok. — Otroci postanejo kratkovidni, če pri čitanju ali pisanju glavo preveč nagibajo. Že od rane mladosti jim je treba to zabranjevati, kakor tudi čitanje in pisanje na močni solnčni svetlobi ali v mraku.

Krč v prsih. — Naredi testoz iz 10 delov gorčične moke, nekoliko vode in jesiha. Testo namaži na čisto platno ter deni kot obkladek na prsi, kjer naj ostane 10 — 15 minut. Poleg tega pij večkrat janežev čaj. — Priporočajo tudi nadrgniti si prsi z vročim terpentinovim oljem in jih pokriti po drgnjenju s flanelo. — Tudi kopanje nog dalje časa v vroči vodi je dobro sredstvo.

Sredstvo proti krču. — Dobro sredstvo proti krču je hladna voda. Če te krč večkrat napade, pripravi k postelji posodo z mrzlo vodo, namoči v njej robec in ga položi na ud, ki trpi na krču. Krč navadno takoj odneha. Zanesljivo sredstvo je drgnjenje z mentolovim žganjem.

SLOVENSKI FOTOGRAE

Ob priliki kake poroke ali društvene svečanosti se priporočam našim rojakom v Pittsburghu, Pa. in okolici za izdelovanje fotografij in povečanja slik.

Ako mi sporočite ž dopisnico, pridem tudi na dom.

SVOJI K SVOJIM!

Dobro delo po nizki ceni

FRANK OBLAK

4905 Butler St.

Pittsburgh, Pa.

BOLNI MOŽJE IN ŽENE

SE NAJUSPEŠNEJŠE ZDRAVIJO Z NAJMODERNEJŠIMI METODAMI

HITER USPEH pokažem pri vseh načinih neravnosti, kožnih in krvnih neravnostih, pri kožnih izpuščajih, kroničnem gnojenju, pri oslabeilih živcih, ledičnih in mehurjevih neravnostih pri revmatizmu, homoroidih, pri fistlu, oteklih žlezah ali drugih kroničnih boleznih in pri boleznih na želodecu, jetrih ter na šopku. Pustite si preiskati kri in vedeli boste za pravo zdravstveno stanje.

MOJE CENE SO ZMERNE

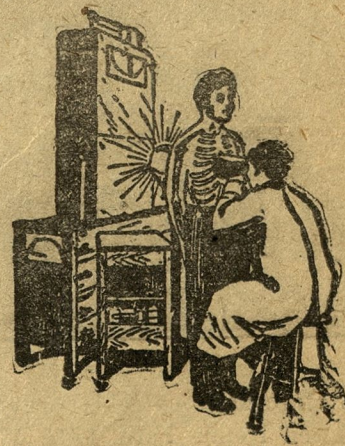
ter sem pri vsaki preiskavi osebno navzoč.

Preiskava krvi - WASSERMANOV sistem. Kemična preiskava z x-Žarki.

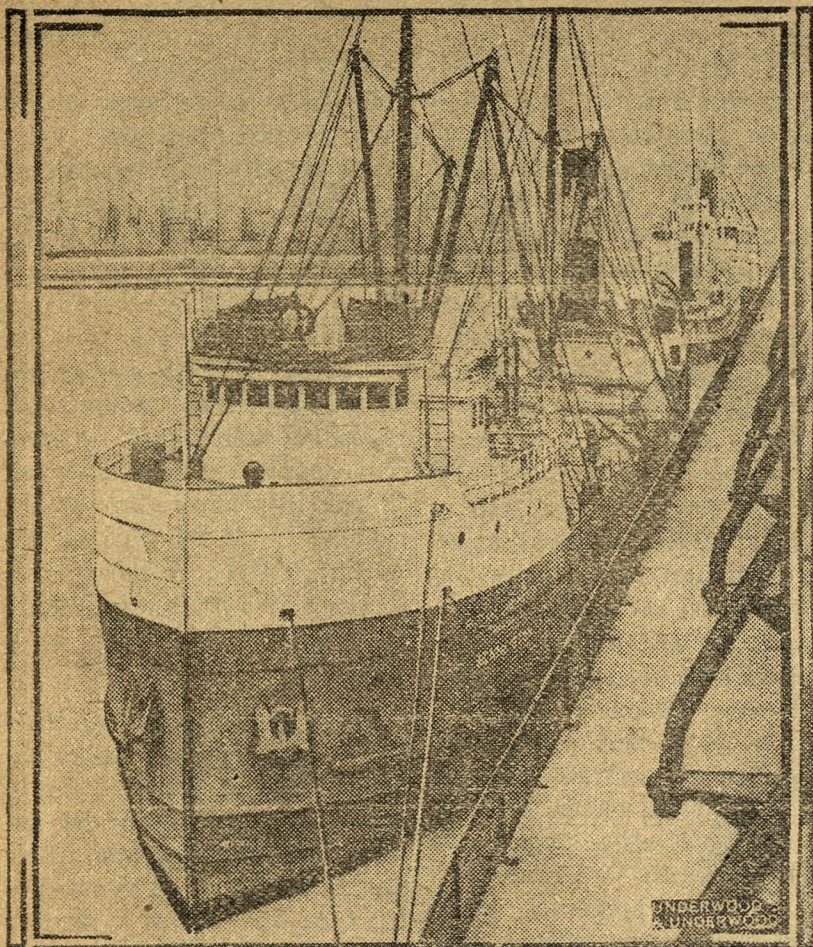
VPRAŠANJA IN NASVETI ZASTONJ

DR. ZINS,

Špecjalist, v praksi 25 let.
110 E. 16th St. med 4. Avē. in Irving Pl., NEW YORK, N. Y.
Uradne ure od 9 do 8 zvečer.
Ob nedeljah od 9 do 4 popoldne.

TEKMOVANJE Z ŽELEZNICO

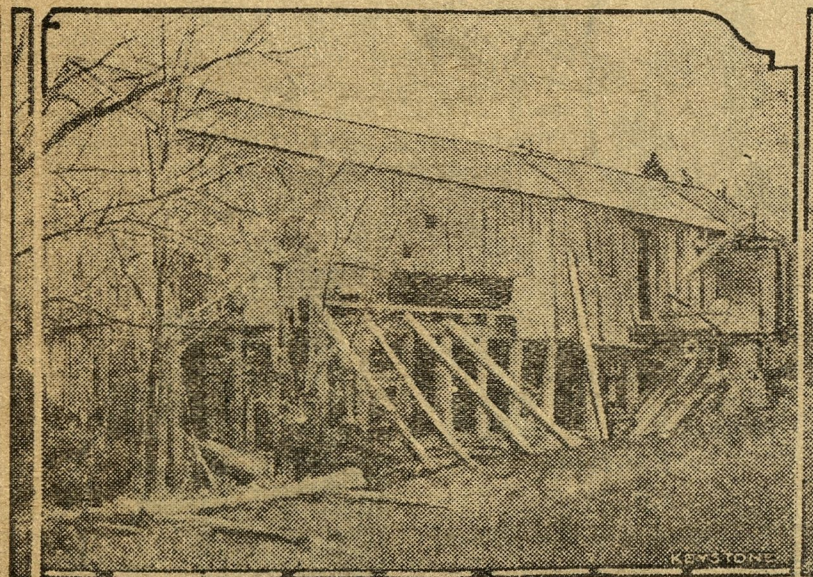
...Na sliki je ladja Bennington, ki v Chicagi naklada blago za Florido. Vozila bo po velikih jezerih po reki sv. Lovrenca in Atlantskem oceanu. Ker v Florido po železnici ni mogoče pošiljati drugega blaga kot živila, so chicaska tvrde sklenile pošiljati blago po ladjah, ker se v Floridi rabi mnogo gradilnega blaga.

SKLAD ZA GORSKI SPOMENIK

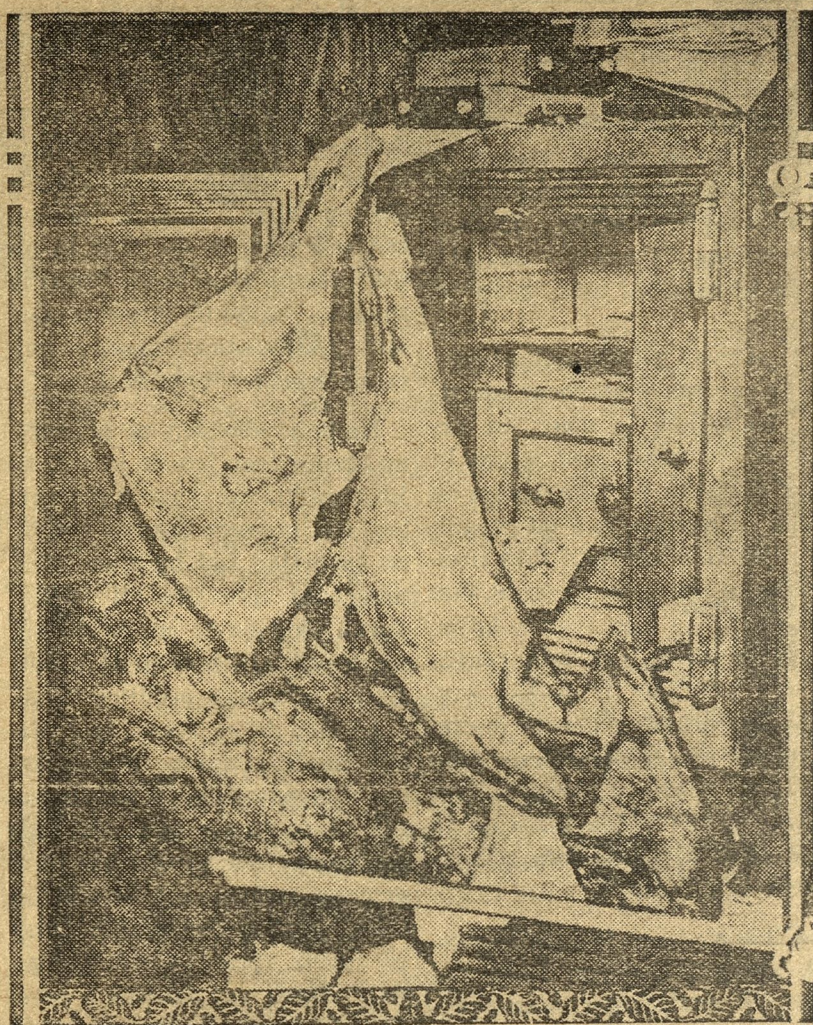
Na sliki je John Barton Payne, načelnik Ameriškega Rdečega križa, ki izročja lepi Miss Frances Helene Clark \$100.00 za poldolarsko kelajno za veliki spomenik, ki bo vklesan v velikanško skalo.

NAKUP STARE ŽAGE

To staro žago ob reki Parker v Georgetown, Mass. je ravno kupil Henry Ford. Leta 1732 jo je postavil Deacon Abner Spofford, pred 80 leti jo je kupila družina Weston in je bila ves čas v obratu.

NENAVADNA UPORABA MESA

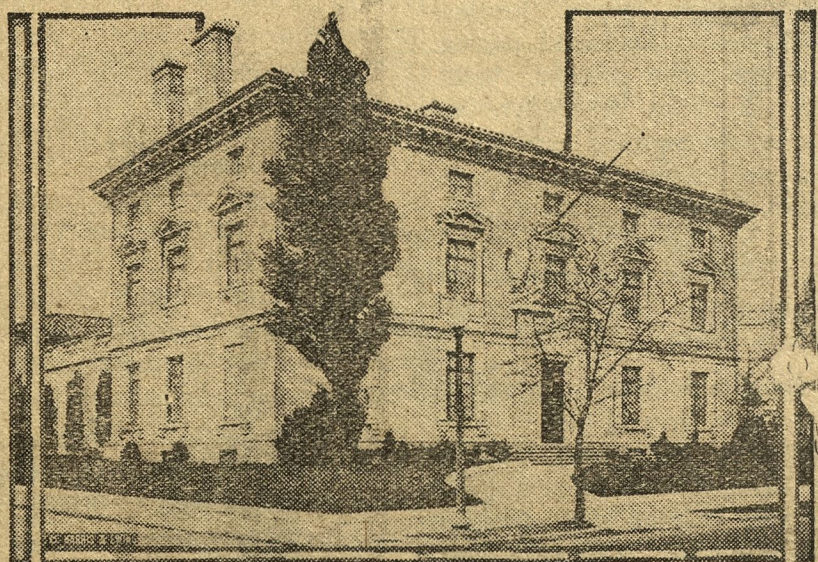
Vlomilci v Cincinnati so se poslužili pri vlovu novega orodja. Da se razstrelba blagajne neke veletrgovine z mesom ne bi preveč slišala, so obdali blagajno z mesom, ki je tehtalo več sto funtov.

VSEUČILIŠČNIKI PRI DELU

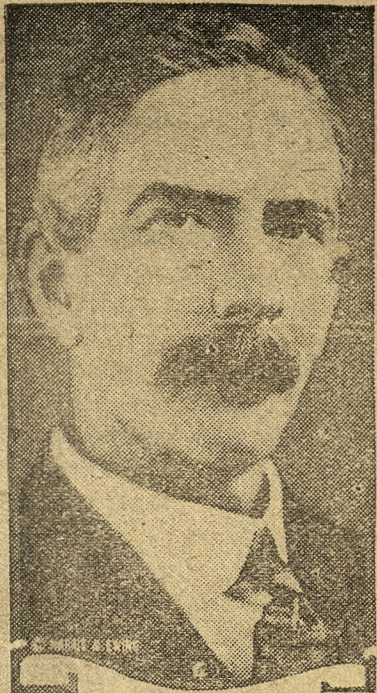
William Wolfe in John Winthrow imata nalogo osnažiti oba kipa levov na vseučilišču v Cincinnati, O. Pri neki slovesnosti sta bila leva zeleno pobarvana in dijaka morata barvo odstraniti.

NOVO ITALJANSKO POSLANIŠTVO

Italjanska vlada si je v Washingtonu postavilo novo poslaništvo. Nahaja se na voglu 16 in Fuller ulice.

AMERIŠKI ZNANSTVENIK

Profesor na Smithsonian zavodu v Washingtonu dr. Charles G. Abbot je odpotoval v svrhu vremenskega raziskavanja v Maroko, južno Afriko in Beludžistan. Namen njegove ekspedicije je določiti vreme več tednov, mesecev in let naprej.

SKUPINA DRUZOV V BOJU PROTI FRANCOZOM

Na sliki je skupina Druzov, ki so se uprli proti francoski vladni. Na desni je njih poveljnik Sultan Paša Altrach, ki je sam napadel en francoski tank in pobil celo posadko.

REKORD TOČNOSTI

Ena najlepših deklic v Wheatland, Wyo., Agnes Potter, ima rekord za točnost. V šolo je hodila 12 let in ni bila odsotna niti en dan in nikdar prepoznala. Pozneje pa je na isti šoli poučevala tri leta in dva meseca.

DAN NEODVISNOSTI PRI DRUŽIH

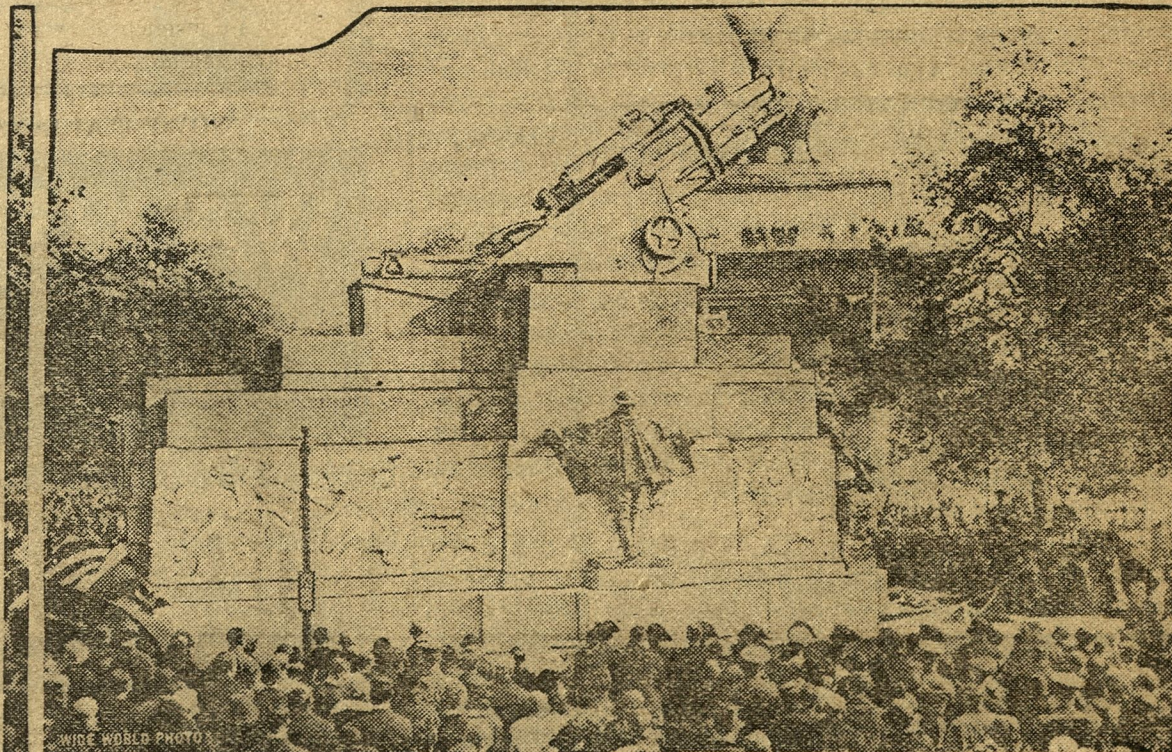
Na sliki je skupina upornih Druzov, ki delajo Francozom v Siriji toliko preglavic, ko z bojem in plesom obhajajo dan neodvisnosti.

TOBAKOV DUH

Marion Dubney predstavlja lady Nikotin na kubanski tobakni razstavi v New Yorku.

SPOMENIK PADLIM TOPNIČARJEM

V Hyde parku v Londonu so dne 21. oktobra odkrili spomenik topničarjem, ki so v svetovni vojni padli na bojnem polju. Slika je bila vzeta, ko je vojvoda Yorkski odkril spomenik. Izdelal ga je bivši vojak Charles Resgeant Jagger.

Stopinje v slov. literaturo.

MRAVLJA
(Fran Erjavec)

Navadno meseca velikega srpana zlete moški in babice iz mravljišča in se dvignejo v zrak, kjer se sem ter tja švigajo ženijo. Ko so nekoliko časa, veselja pijani, letali okoli, popadajo na tla. Moški, ki niso zdaj za nobeno rabo več, kmalu poginejo, babice pa že čakajo delavci. Brž ko katero zagledajo, jo zgrabijo, ji polomijo perutnice in jo tirajo šlovesno v stan. Nekateri delavci ostanejo za stražo vedno pri babicah, jih pridno pitajo in jim strežejo na vso moč; zakaj one so zdaj upanje vse naselbine, brez njih bi rod pomrl.

Spomladi je piva skrb delavcev, nositi jajčeca na solnce. Če je solnce prevročje, hite z njimi v mravljišče v prvi nižji predel, potem v drugi itd.; proti večeru pa, ko solnce že medli, jih nosijo zopet kvisku in nazadnje, ko se je solnce že skrililo, jih nesejo v dno na odmenjeno mesto, zapahnejo duri, postavijo k vsakim vratom stražo in trudna družina gre k pokuju.

III.

Noč je minila. Tudi v mravljišču se je jelo gibati; straža odpahne duri in pokuka ven, pa gosta megla pokriva zemljo, vreme je neprijetno in kmalu začne deževati. Straža zapahne duri, zadela vse špranje in gre v stan. S tipalnicami ošvrka vsakega, kogar sreča; ta se precej obrne in oba gresta naznanjat vremena. Tipalnice švigajo od kraja do kraja in kmalu ve vsa družina, da dežuje in da bo treba ostati doma.

Pa pridna mravlja nikoli rok križem ne drži. Čeravno dež ovira zunanja dela, vendar je treba doma to ali drugo reč popraviti. Tu se je podrli steber, ki je doslej podpiral strop, treba ga je na novo postaviti; pot, ki pelje do malih vrat v drugem nadstropju, ta se je tu in tam zasula po zimi, treba bi jo bilo otrebiti; in v gornjem nadstropju bi bilo tudi še druge nove poprave potreba. Vse to mora biti še ta dan storjeno.

Pridno se lotijo dela, postopaja ni videti med njimi. V tem kotu koplje eden s čeljustmi in rahlja zemljo, drugi jo odnaša; tam postavlja zopet tretji trden zid in včasih pride tudi polir pogledat, kako ggre delo od rok. Če kaj ni dosti trdno, morajo stavbo podreti in jo znova začeti.

Pa po trdem delu je tudi dobro počivati. To vsak dobro ve in nihče ne bo mravlji zameril, če se malo oddahne od dela in privoščiti svojemu želodcu kaj boljsega.

Vsako mravljišče ima tudi nekaj majhnih živalic v svojem

stanu. Imenujemo jih zeliščne uši, ker so res podobne ušem; vsakdo jih je že videl laziti po bezgu ali po kaki vrbi. Tem živalcam so mravlje posebno dobre; nosijo jih na solnce, negujejo jih in jim strežejo, kakor le morejo; tudi hrane jim donajajo in rajši same stradajo, da le njih živinica ne trpi gladu. Te uši so res domača živina vsega mravljišča, od katere dobivajo sladek užitek. Te živalce imajo namreč na hrbtu dvojne cevi in v teh se nabira neka sladčica, po kateri mravlje posebno hrepene. Ko pride mravlja do uši, se ji začne prilizovati, jo boža in gladi s tipalnicami toliko časa, da izpuusti uš po vsaki cevi kapljico sladčice, katero mravlja željno posrka. Tako gre mravlja od uši do uši, da ima dosti. Uši so pa tudi rade pri mravljah, saj se jim nič hudega ne zgodi; mravlje zanje lepo skrbje kakor kmet za molzno živino, in res kar je kmetu krava ali ovca, to so mravlji te uši.

IV

Topli pomladanski dnevi, ki se zdaj vrste, so zbudili življenje v jajčecih, ki so doslej ležala pri miru na mestu, kamor so jih bili spravili delavci. Začno se gibati in iz vsakega jajčeca zleze črvič ali gosenica. Pridnim in skrbnim mravljam daje to posebno veliko opraviti, ker se je družina hudo pomnožila, novorojenci pa imajo vedno lačne trebuhe in le gledajo, kje bo kaj ugrizniti. Ker si sami še ne morejo poiskati potrebnega vsakdanjega kruhka, jim ga pridno donajajo mravlje od jutra do hladnega večera. Doma je vedno sto in sto ust odprtih, ki željno pričakuje svojih strežnic. Mravlja prinese hrano v čeljustih in črvič odpre usta na široko in zija kakor lačni srakoper v gnezdu. Mravlja ga pita po malem s prinesenim jedilom, ki kar bliskoma izgine po požrešnem žrelu. Ko bi trpelo to dolgo, bi moralo vseh mravelj konec biti. To je še njih sreča, da trpi to pitanje le nekoliko dni; zakaj potem se leni trebušniki zapredujejo v tanko kožico in iz gosenice postanejo bube, kakor se zapredujejo svilodi v kokone.

Mravljam je kaj zelo povšeči, da so ti požeruhi upokojeni, ker zdaj se morejo oddahniti in tudi bolj zase poskrbeti; posebno pogostoma hodijo zdaj k ušem v vas, vse je zopet veselo in zadovoljno.

Pa to prijetno življenje trpi le nekoliko dni, zakaj potem se začno bube zopet premikati in iz tanke kožice prikobacajo mlade mravlje. Torej se zdaj mravlje drže zopet bolj doma in pazijo na bube. Ko mislijo, da je prišel čas, pretrgajo lahko s čeljustmi tanko kožico na onem

koncu, kjer ima mlada mravlja glavo. S pomočjo strežnic se izmotajo mlade mravlje iz tesnih stanic, pa so še slabe in neokretne. Po vsem životu se jih drži ozka srajčica iz tanke bele mrežice in starejše mravlje jim slačijo to srajčico počasi in skrbno, da bi ne ranile mehkih udov. Ko so te zadnje vezi odpravljene, jim dajo precej kaj dobrega jesti; potem ko so se okrepčale, jih vodijo po mravljišču in jim razkazujejo vse kote in pota; zakaj zdaj bodo morale same zase in tudi za druge skrbeti. Iz jajčec namreč so se izvalile razen navadnih mravelj tudi moške mravlje in babice, ki nikoli ne gredo iz mravljišča; torej jim morajo delavci donajati potrebnega živeža. Novinci kmalu spoznajo svoje dolžnosti in se privadijo službi; vsa družina živi veselo in srečno.

V.

Ali komu se vedno smehlja sreča? Velikokrat pride nesreča, ko se je ni nadejal nobeden. Neko jutro, ko so mravlje jedva vstale in so še napol zaspale lazile po mravljišču, prilomasti ena, ki je zgodaj vstala in je že bila na ogledih, na mravljišče. Veselje se ji bere na obrazu; hitro ošvrka nekoliko sester in kmalu je vse na nogah. Več kakor tretjina družine se urno odpravi proti kolovozu, ki drži skoz gozdič.

Mravlja, ki je prinesla prijetno novico, jim kaže pot. Zdaj pridejo na pot hitro obsujejo poljsko miš, ki leži mrtva sredi pota. To je bil obed, kakršnega še ni bilo, odkar so slek-le belo srajčico.

Ali kjer je sreča, tam je tudi nesreča. Nesreča je prišla za mravlje zdaj v podobi kolesa na samotežnem vozičku, ki ga je, s plevelom naloženega, peljal star mož pred seboj. Levo kolo gre ravno čez miš, in kjer je bilo pred trenutkom še vse živo, tam je zdaj ostudno mrtvišče. Skoro vse mravlje je potrkalo kolo, ki ga je nemila usoda pripeljala ravno zdaj mimo. Le malo jih je odneslo pete in te beže zdaj od nesrečnega kraja. V sredi peljejo tudi kakega ranjenca, katerega je kolo po sreči zgrabilo le za bedro in mu vsaj še glavo pustilo celo.

(Dalnje prihodnjic)

Otroška usta

Mama, enkrat bi rad beraču dal kaj denarja.

Dobro, ako en teden ne ješ kandija, pa ti bom dala denar, da ga podariš beraču.

Mama, ali mora biti ravno kandi, ali ne bi moglo biti milo?

Na Norveškem se smejo dekleta poročiti še-le, ko se izkažejo z izpričevalom, da znajo kuhati.

5

Vzrokov, Zakaj bi se Udeležili Jugoslovanskega Božičnega Izleta Cunard Črte.

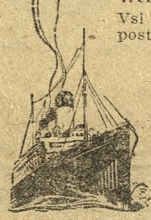
1. Hitre zveze med New Yorkom in Jugoslavijo preko Cherbourga.
2. Veliki moderni parniki, udobne kabine tretjega razreda, javni prostori in pokriti izprehajalni krovi.
3. Vsaka pomoč od strani našega izvežbanega uradnika na vsem potovanju med New Yorkom in Ljubljano.
4. Uljudna postrežba in domača hrana po starokrajškem načinu.
5. Priljaga čekirana skozi do cilja potovanja.

Potujta na **QUINTANI**, ki odpluje iz New Yorka **2. DECEMBRA**, v spremstvu **Mr. Alfreda Markasa**, člana našega newyorskkega staba, ali na **BERENGARJI 9. DECEMBRA** v spremstvu **Mr. J. Webera**, člana našega newyorskkega staba.

Vsi potniki so nastanjeni v udobnih sobah z 2-4-6 posteljami; posebni prostori za družine.

Za podrobnosti glede vladnih dovoljenj za vrnitev, cen, voznih listkov itd., vprašajte svojega lokalnega agenta ali pa pišite nam v svojem maternem jeziku.

Kupite Karto za Tja in Nazaj Ter štedite Denar.

CUNARD LINE
25 Broadway, New York City

WAXGISER'S
Reliable Paint Store
WALLPAPER & PAINTS
2342 Myrtle Ave Bklyn. N.Y. - 3616 Evergreen

◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎

Tel.: Orchard 2432

Mesar

JOHN MEYHNER

priporoča svoje vedno sveže in suho meso ter klobase

16 - 1st Ave. New York, N. Y.

◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎

LAHKO VZETI — TAKOJ POMAGA PROTI KATARU NA MEHURJU

in pri vseh **URINSKIH IZLOČBAH**
Vsaka pilula nosi ime

Varujte se ponaredb! Dobi se pri vseh drugistih!

Odlomki iz naše zgodovine.

ZGODOVINA SRBOV

Nadaljevanje

Dne 4. malega travna 1849 je dal novi vladar Franc Jožef I. (148 — 1916) za celo državo ustavo, po kateri je postala Hrvatska nezavisna od Ogrske, a že dve leti pozneje so odpravili to ustavo in uvedli (Bachov) absolutizem in germanizacijo. Sabor se ni shajal, bansko vladno pa so izpremenili v c. kr. namestništvo, 1853 je postala zagrebška škofija nadškofija. 1860 so uvedli zopet hrvatski jezik v urade in šole za Hrvatsko in Slavonijo so uredili v državnem ministrstvu poseben oddelek ("dvorski dikasterij") za notranje, pravosodne in bogoznanstvene posle. Ministrstvo Schmerling je imelo nalogo, da zopet izvede centralizacijo države. Hrvatski sabor 1861 je imel urediti razmerje med Hrvatsko, Ogrsko in Avstrijo. Sabor je sklenil, da je vsed dogovor v letu 1848 prenehala vsaka zveza med Ogrsko in Hrvatsko ter se je izjavil pripravljen, stopiti z Ogrsko v državopravno zvezo, če prizna Ogrska neodvisnost in samostojnost tretjine kraljevine. Ta zakonski člen je dobil kraljevsko sankcijo. Ker pa sabor ni hotel ugoditi želji ministristva, da bi poslali Hrvatska in Slavonija skupno 9 zastopnikov v državni zbor (carevinsko vijeće) in ker ni hotel priznati skupnih odnošajev z Avstrijo, so ga razpustili. Dikasterij so pretvorili v kr. dvorno kancelijo, za najvišjo sodno oblast pa so ustanovili "stol sedmorice" (1862). Ko se je 1865 zopet sestal sabor, zopet ni mogel urediti državopravnih odnošajev Hrvatske do Ogrske. — 1867 so otvorili z velikimi slavnostmi "Jugoslovensko akademijo," ki ji je položil temelj biskup Strossmayer z darom 50.000 gld.

Med tem je dobila Ogrska 1867 svojo ustavo. Ker je hrvatski sabor zahteval, da se prikloni Hrvatski tudi Krajino ter Dalmacijo ter da dobi Hrvatska enako avtonomijo kakor jo ima Ogrska, so ga zopet razpustili. Pri kronanju kralja Franja Josipa I. s krono sv. Štefana 1867 Hrvatska ni bila zastopana. Novi sabor (oktroirani izborni red) pa je sklenil z Ogrsko 1868 ogrsko-hrvatsko nagodbo: Hrvatska je dobila popolno samoupravo v notranjem, bogočastju in uku ter v pravosodju, ostali posli pa so bili združeni z Ogrsko. Službeni jezik v področju Hrvatske in Slavonije je bil hrvatski. 1874 so otvorili v Zagrebu vseučilišče, 1875 pa se je odcepila politična uprava od sodstva. — 1905 je umrl biskup Josip Juraj Štrosmajer.

Pri volitvah 1906. leta je dobila hrvatsko - srbska koalicija relativno večino. — 1908 je postal baron Rauch ban; za njegovega banstva so se vršili razni "veleizdajniški procesi" med njimi tudi takozvani "Friedjungov proces" pred porotniki na Dunaju. Povod temu procesu je dal Friedjungov članek v "Neue Freie Presse" v katerem je očital hrvatsko - srbski koaliciji nepoštene zveze s Srbijo. Obravnava je dokazala, da so bila Friedjungova očitanja brez vsake podlage; par mesecev pozneje je odstopil Rauch. — Za njegovega drugega naslednika bana Cuvaja je bil sabor razpuščen, Cuvaj je postal komisar, a že 1913 ga je nasledoval najprej kot komisar, potem pa kot ban baron Ivan Skerlec.

ZGODOVINA SRBOV

Nova domovina Srbov na Balkanskem polotoku.

Ko so Hrvatje pobili leta 626. Obre in so postali neodvisni gospodarji zemlje med Savo, Cetino in Vrbasom, so jim bili sosede na zapadu Srbi. Le-ti so zasedli današnje Bosno, vzhodno od Vrbasa, Hercegovino, južno Dalmacijo, severno Albanijo, Črnogoro, Novi Pazar in današnje Srbijo. Tudi Srbi so se tedaj še delili v več malih županij, ki so živele med seboj nesložno. Ker so bili stali stiki z visoko bizantinsko - rimsko omiko, so večinoma iz Carigrada prejeli krščansko vero. V 9. stoletju se je krščanska vera dodobra ukoreninila med srbskim narodom. Ko pa se je začel razpor med rimsko in grško cerkvijo, so se Srbi odločili za poslednjo in so še dandanes pravoslavni.

Srbski župani so bili ali samostojni ali začasno bolj ali manj odvisni od bizantinskega cesarstva, od Bolgarov ali Hrvatske.

Prva srbska država.

Prvi poizkus, ustanoviti med Srbi enotno državo, je izšel iz Duklje (Dioclea), t. j. današnje južne Dalmacije okrog Kotora, Črnogore in skaderske okolice. Štefan Vojslav se je iznebil bizantinske nadoblasti (1040). Svojemu gospodstvu je priklonil tudi Travunijo (pri Trebinju) in Zahumlje (današnje Hercegovino).

Mihajlo, Vojslavov sin, je pridružil omenjenemu ozemlju še župo Rašo (današnji Novi Pazar) in je dobil od papeža Gregorja VII. kraljevski naslov (1078). Vzlic temu pa so ostali Srbi še nadalje pravoslavni.

Mihajlov sin Bodin je povečal srbsko državo se z velikim delom Bosne. Toda kmalu so se začeli krvavi domači boji, ki so rušili srbsko državo. Župa-

župana ali kneza, marvec je vsak po svoje gospodaril v svoji župi.

(Dalje prihodnjič)

Gost pride na banket, ko bil dolgi govor že končan. "O čem pa je govoril?" "Teža ni povedal."

AMERIŠKI PETROLEJ SAMO ŠE 20 LET

Vladni izedenci so dognali, da imajo Združene države petrolejevih zalog samo še 9000 milijonov sodov. Sedanja produkcija znaša 500 milijonov sodov. To pomeni, da bodo zaloge izčrpane do leta 1935, kar je vredno pomisleka vseh lastnikov avtomobilov. To pa je splošna nepravilna stvar v kraljestvu rud. Kraljestvo rastlin ne pozna takih nepravilnosti. Trinerjevo grenko vino, katerega sestavina od cascara sagrađa do kalifornijskega rdečega vina spadajo v kraljestvo rastlin, ne bo nikdar trpelo pomanjkanja svojih sestavin. To zdravilo deluje čudežno v slučajih bega teka, plinov, zaprtja, glavobola in sličnih želodčnih bolečin. Mr. George Karcaba iz Conemaugh, Pa. piše 23. oktobra: "Moja žena je bila bolna devet let. Zdaj pa vživa že štiri mesece Trinerjevo grenko vino in se počuti mnogo boljše." Ako ne dobi v lekarni Trinerjevega grenkega vina, Triner's Liniment ali Triner's Cough Sedative, pišite na Joseph Triner Co., Chicago, Ill.

ZA BOŽIČ V STARI KRAJ

ZANIMANJE ZA POTOVANJE V STARI KRAJ ZA BOŽIČNE PRAZNIKE SE JE PRIČELO. (VSEM ONIM KI SE ŠE NISO ODLOČILI GLEDE PARNIKA NAJSLUŽBI NASLEDNJI VOZNI RED:)

- 24. Nov. Presidente Wilson, Trst,
- 25. Nov. Mauretania, Cherbourg,
- 26. Nov. Albert Ballin, Hamburg,
- 28. Nov. Homeric, Cherbourg,
- 28. Nov. America, Bremen,
- 28. Nov. Rotterdam, Rotterdam,
- 1. Dec. Muenchen, Bremen,
- 2. Dec. De Grasse, Havre,
- 2. Dec. Aquitania, Cherbourg,
- 5. Dec. Paris, Havre,
- 5. Dec. Leviathan, Cherbourg,
- 5. Dec. Majestic, Cherbourg,
- 5. Dec. Martha Washington, Trst,
- 9. Dec. Berengaria, Cherbourg,
- 10. Dec. Deutschland, Hamburg,
- 12. Dec. Olympic, Cherbourg.

Onim, ki niso ameriški državljani, preskrbimo mi iz Washingtona PERMIT, s katerim se lahko v teku enega leta nemoteno povrnejo v Ameriko.

Za vse parnike in črte se dobijo ROUND TRIP karte za III. razred, katere so znatno ceneje. Take karte veljajo za eno leto.

Za cene kart in vsa nadaljna pojasnila se obrnite na

ZAKRAJSEK & CESARK BANK
455 West 42-nd Street, NEW YORK, N. Y.

NARAVNOST V JUGOSLAVIJO

Potujte na velikih parnikih, s katerih stopite naravnost na domača tla in imate le malour z železnico.

Božična vožnja

Presidente Wilson — 24. novembra
Martha Washington — 5. decembra

Cena III. razreda do Trsta ali Dubrovnika \$100.00 z vsem davkom vred. Tja in nazaj \$162.00 intaksa. Železnica za Trsta do Ljubljane samo \$1.06, do Zagreba \$1.90, do Belgrada \$4.75. Vožnja iz Trsta do New Yorka samo \$107.50.

Posebne cene za povratno pot. Najugodnejše cene najudobnejša proga za potovanje.

— Poseben drugi razred. —

COSULICH LINE OF TRIESTE

PHELPS BROS. & CO., 2 WEST ST., NEW YORK

Z A N A S E D O M O V E

KUHINJA

Divji prašič se ne snaži kakor navadni domači, ampak se smodi z razbeljenim železom in se mu črna koža ostrže. Uležati ne sme nič, temveč naj se kakoj prereže in vse neporabno odstrani. Razdeli se kakor navadni prašič, le glava se odreže s celim vratom do pleč. Meso divjega prašiča je okusnejše kakor meso domačega, se pa tudi rado hitro pokvari. Slaniče divji prašič nima.

Medved. - Le meso mladega medveda je dobro, star je pa ust in trd. Najboljše so njegove tace; te se dajo pri finih jedinah na mizo.

Svinjina

Kako se pripravi svinjina. Potresi mladega zaklanega prastlčeno smolo (kolofonijo), olj ga z vrelo vodo, odrgni mu jetine in ga prereži po potrebi. Potem mu odstrani želodec in čreva, vzemi iz njega ledvice, jetra in pljuča s srcem in odstrani jetrom žolč. Da moreš čreva odstraniti in ga tudi med stegni osnažiti, ga prereži tudi med stegni. Nazadnje mu izkroži oči.

Napol doraslo prase se osnažakor mlad prašič. Porabijo tudi osnažena čreva in želodec ter vsa druga drobovina.

Kako ravnati z doraslim prasičem. Zavrže glava in noge do kolen. Poje se položi v škafo in se potrese z drobno stolčeno smolo (kolofonijo) in oblije z vrelo vodo. Ko se mu odrgnejo jetine, se splakne še z vodo in postavi na stran. Nato se odstrani prašiču koža in slanina, rebuh pa prereže po dolgem. Njega se vzame vsa drobovina, pečica in salo. Drobovina se osnaži, prašič se pa obriše s snažnim prtičem. Debela čreva se spraznijo, obrnejo, splaknejo, prav dobro odrgnejo s pljuči in čebulo ter slednjič še enkrat splaknejo. Tanka čreva se tudi spraznijo, splaknejo, obrnejo in zopet splaknejo. Pri odzadu se odstrani notranja koža pri jetrih žolč, iz sala se vzamejo ledvice, salo pa se debljkanje slanini, da se razreže in se vre za zabelo. Rajželjce se prebriha, da izgubi duh po črevih, tem se razreže in secvre za zabelo. Iz želodca in nekaj glase naredi stisnena klobasa pa se želodec skuha, zreže in zmeša med druge klobase. debelih črev, pljuč, srca in rebuh se lahko napravijo klobase. Tanka čreva se rabijo za senje klobase, iz vranice se pravi vranlična juha, ledvice napravijo za obaro ali se pa jihajo, zrežejo in denejo v klobase; v pečo pa se zavijejo sličja ribica.

Meso prašiča se razdeli v slede dele: ..Prašič se preseka

podolgem čez hrbet v dve polovici. Govorimo samo o eni polovici. Najprej se odreže flam, potem gnjat in pleče. Potem preseka podolgem čez rebra. Spodnja stran se imenuje rebra. Ostalo hrbtišče se razdeli na tri dele. Del od glave do zarebrnice se imenuje vratnik (šinek), potem so zarebrnice s hrbtiščem in sklepnicico, ki imajo znotraj ledvično pečenko, ribico. Vrh hrbtišča je slanina.

Posamezni deli druge polovice so: Gnjat, hrbtišče, prsnik, slanina na hrbtišču, pleče z nogo, glava in ledvična pečenka (ribica).

Kako se lahko porabijo posamezni kosi mesa. Glava se skuha in seseka med klobase ali se pa da s kislim hrenom na mizo. Iz nog se skuha hladetina, iz flama se naredi mešene klobase. Jezik, 2 vratnika, 2 kosa reber, 2 pleči in 2 gnjati denejo navadno v razsol. Zarebrnice in hrbtišče se porabijo sveže ali se pa denejo v razsol. — Seveda nočem reči, da se morejo posamezni kosi samo tako porabiti, lahko tudi vse nasoliš ali vse sveže porabiš.

Kako razsoljevati in kaditi meso. Škafo, v katerega misliš dati nasoljeno meso, naj bo snažen. Na dno potresi pest soli, primešaj malo solitra, par zrn česna, nekaj zrn brinja in malo drugega popra. S tem podrgni posamezne kose mesa, jih tesno vložijo v škafo in še dobro potresi s soljo. Navadno se porabi za 40 funtov mesa 2 funta soli. Tako nasoljeno meso pusti tri do pet dni. Potem ga pokri z deskami, obteži s kamenjem in prilij toliko prevrete pa zopet ohlajene vode, h kateri si mm ohlajene slane vode, h kateri si pridejala lorberjev listič, da stoji čez meso. Tako ga pusti tri tedne. (Računa se od dneva, ko je bilo nasoljeno.) Po preteku treh tednov ga obrni, da bodo strani msa, obrnjene poprej navzdol, sedaj navzgor in obratno; vlij zopet nanj slanico in ga obteži. Tudi sedaj preteku zopetnih treh tednov naj stoji slanica čez meso. Po odlij slanico, meso pa obesi v dim. Ako je mesopreslano, potem vlij nanj, ko si odstranila slanico, mrzlo vodo in ga pusti v njej par ur. Nato odlij vodo in obesi meso. Kadi ga tri do osem dni v ne zelo vročem dimu. Rebra, jeziki ali kak drugi majhni kosi so dobri v treh dneh. Pleča, cele gnjati rabijo šest do osem dni, ako se pa pomalem kuri, še več časa. Kuri se dvakrat na dan, zjutraj in opoldne. Ako pa deneš zjutraj srednje debel štor na ogenj in vsuješ nanj žaganja, bo zadoštovala za ves dan. Zvečer pa odpri dimnico navzkriž, da se meso čez noč dobro ohladi. Kuri se z bukovimi drvi, žaganjem

in le malo z brinjem vmes. Ako se kuri s kakim trohljim lesom, ne bo meso dobro dišalo. Mese ne klobase se kade navadno le po dva do tri dni v bolj slabem dimu. Ko so se susile en dan, jih obrni, da se posusi tudi s tista stran, ki je visela na palici (ražnju). Meso in klobase obesi potem še v zrak, da se še tu posušijo. Klobase najj vise tri dni, meso tri tedne. Nato vse lepo umij, posuši ter deni meso in klobase v mast. Tudi meso se zelo lepo dobro ohrani, če ga potem, ko si ga umila tudi spečeš kakor pečenko ter popolnoma mrzlega vložiš v mast.

ZDRAVSTVO

Skrb za dojenca

Preskrbi si toliko čistih stekleničic — navadno takih od zdravil — po 150 — 200 g vsebine. kolikokrat nameravaš otroka tekom 24 ur pitati, napolni jih z razredčenim in oslajenim mlekom, zamaši z vato, zamašeno odprtino obdaj še enkrat z vato in pritrdi vato ob grlu stekleničice z nitjo. Stekleničice postavi v lonec, ki je napolnjen tri prste visoko z vodo, na dnu lonca pa bodi slama ali cunjica. Pokriti lonec postavi k ognju, da zavreta voda v loncu in mleko v steklenicah; vrenje naj traja četrto ure. Nato odstrani pokrov, odstavi lonec in ga postavi na bližnjo mizo. Po preteku četrto ure vzemi stekleničice iz lonca ter jih spravi na varnem kraju. Pred vsakratno uporabo je treba ohlajeno stekleničico zopet segreti; deni jo v lonček vode, postavi k ognju in počakaj, da se mleko v stekleničici segreje do 98 F. Potem odstrani vato od steklenice in natakni nanjo ustnik (cuzek). Stekleničice se morajo vsakokrat pred uporabo obdrgniti s špiritom in s posebno ščetko ter nato splakniti s čisto vodo. Potem se poveznejo na snažno polico. Ustniki naj se operejo po vsaki uporabi v vodi, ki je bila že prevrta in potem ohlajena in v kateri je bilo raztopljen nekoliko sode (noževo konico na četrto litra vode); hraniti jih je v kupici čiste vode in vrhutega še vsak dan prekuhati v loncu s stekleničicami vred.

Gospodinji ne bo pri teh podrobnih navodilih težko spoznati, kako važnost da polagajo zdravniki pri umetni reži otroka na čim večjo snažnost. Če se pa ozremo po hišah v naši domovini, osupnemo, ko vidimo, koliko se v tem oziru greši. Umazane in zanemarjene so živali, hlevi, roke, posoda za mleko, sesalno orodje, skratka vse, s čimer prihaja otroku namenjeno mleko v dotiko. Otroku je padel ustnik na tla, mati ga pobere in morda le nekoliko obpredpasnik obriše in ga zopet

položi otroku v usta. Vse to bi ne smelo biti. Tudi na culice se otroci ne smejo navaditi. Žival mora biti popolnoma zdrava in v snagi negovana; pokladaj ji dobro suho ali zeleno krmno; pase naj se na zdravem pašniku; ne sme pa dobivati pešev in tude ne raznih odpadkov iz tovarniških podjetij.

Navzlic največji pozornosti in skrbnosti, ki jo imajo domači za otroka, pa se dogaja, da umetno gojeni otrok slabo ali sploh ne uspeva. Najboljša umetna reja je pomanjkljiva in daleč zaostaja za naravno materino. Še celo nevarne bolezni se utegnejo pojaviti pri takih in tedaj bo moral zdravnik odrediti spremembo v hrani. To spada že v zdravniško vedo in ni namen te knjige, pisati obsirneje o posameznih otroških boleznih.

Koncem prvega leta jo treba začeti otroka pripravljati na prehod od otroške hrane k hrani odrastih oseb. Vendar se mora prehod vršiti počasi, kajti šele po preteku drugega leta more otrok uspevati pri popolnoma mešani hrani. Celo drugo leto je otrok, dokler nima vsega mlečnega zobovja, navezan na posebno, zanj primerno hrano. Tudi v drugem letu bodi kravje mleko še poglavitni steber otroške hrane, in sicer okroglo po en liter na dan v štirih obrokih; poleg tega pa se mu še lahko da peciva, juhe, zdroba, rezancev, nekliko lahke zelenjave (n. pr. špinacije). Meso in težjega sočivja tudi sedaj še ne dajati! Prvič ker so otroci tudi brez tega lepo debeli in rdeči, in drugič, ker se prebavila niso toliko utrjena, da bi se ne bilo bati bolezni.

Poleg prave hrane je za otroško zdravje potrebno, da se opuste vse škodljive, med našim ljudstvom žal še take globoko ukoreninjene grde navade, ki omejujejo naravni razvoj dojenčevega telesa. Sem spada v prvi vrsti pretesno povijanje, ki ovira pravilno rast okostja, mišic in drobovja, otežuje dihanje, delovanje srca in celotni razmah mladega življenja. Marsikatera nevedna in trdosrčna mati detetu niti ročice ne pušča prostih. Dete sme biti le prav narahlo zavito in pokrito; obleka ne sme delati njegovemu telesu najmanjše sile in zabranjevati kretenj, ki so otroku vled naravnega nagona zaželjene. To pravilo je tako važno, da so vsi ugovori, ki bi jih matere utegnile navesti, neupravičeni.

V zverinjaku.

Otrok: Poglej, mama. Ta opica je čisto podobna stricu Dolfetu.

Meti: Tega ne smeš reči.

Otrok: Opica vendar ne razume.

REVNI SULTAN

Tako mine slava sveta. Mohamed VI., zadnji turški sultan, vodi obupen boj, da se vzdre v San Remo na Francoskem. Vi na upanje ali pa od milosti dobrih sorodnikov in svojih kdanjih privržencev.

Priletnemu sultanu je šlo za čase tako slabo, da je odstavil nemško vzgojiteljico svojega najmlajšega sina. Nato je prišla druga nesreča, ko mu je lastnik hiše zagrozil, da ga požene iz hiše, ako mu ne plača najemnine. Temno in črno mu je zrla bodočnost v oči, raz in že je bil pripravljen na najhujše, ko je prišla rešitev v obliki sestrice, ki je, da bi bivšega vladarja vseh vernih obarovala ponižanja in sramote, postavila svoj demantni prstan na njegov prst. V najkrajšem času se bo najbrže zopet obrnil za pomoč na svoje sorodnike, da mnogo uspeha ne bo imel, ker so sami revni kot cerkvene hiše in niso prav nič na boljšem kot sultan sam. Raztreseni so po celi Evropi in živijo od milosti svojih prijateljev. Ko so morali zapustiti Turčijo in potovati v inozemstvo, jim je bilo dovoljeno vzeti s seboj samo 150 dolarjev od svojega premoženja. Njih nepremična lastnina in posestva so bila nacionalizirana, njih osebno premoženje zaplenjeno. Med temi iznanci se nahaja 35 princev in princesinj, eden veliki vezir, več ministrov, dva dvorna komornika, šest urednikov, mnogo vojaških in pomorskih častnikov in nekaj višjih uradnikov. Od vseh teh se je upal samo eden, Özemel Bej paša, vrniti se v Turčijo, ne sicer iz lastnega nagona, pač pa iz potrebe. Predal se je oblastim, ki so ga potovale pred sodišče pod obtožbo veleizdaje, je bil obsojen in smrti. Njegova usoda je prebrnala vsem izgnancem veselje, vrniti se v domovino ter si seklaj prizadevati privaditi se na razmere v tajini in pozabiti na bleščajoče dni. Močnejši med njimi se skušajo preživiti z delom svojih rok. Eden med njimi je kuhar v neki restavraciji v Parizu, drugi si služi kruh kot šofer, tretji prodaja na Rivieri "perzijske preproge" izdelane v Nemčiji, četrti prodaja na ulici nogavice in peti krošnjari z bananami.

GOLOBI SV. MARKA

Svet pozna golobe sv. Marka v Benetkah. Malokdo pa ve, od kod so prišli. Za svoj postanek se imajo zahvaliti veličastnim procesijam na Cvetno nedeljo prejšnjih časov. Med glorio so jih spuščali iz enega okna cerkve sv. Marka z oljčno vejico v kljunu. Kdor je bil tako srečen, da je kakega takega goloba vjel, ga je zaklal in družina ga je pojedla. Veliko nedeljo. Mnogim pa se je posrečilo Cve-

sednih palač ter so se pomnožili. Polagoma je izginila naveda loviti jih za Veliko noč. In zdaj so golobje sv. Marka značilni za Benetke.

STARE DEVICE

Kako to, da se nekatere ženske, ki so pri moških najbolj priljubljene, ne omože? Kot prijateljice so zelo v čisljih, imajo najožje zveze z moškimi, toda nikogar ni, ki bi hotel z njo skleniti zvezo za življenje.

Vzroke tega čudnega pojava skuša dognati Sarah Spied v nekem londonskem listu. "Brez vsakega dvoma je," piše, "da prijateljstvo med moškim in žensko ne vodi tako pogosto v zakon, kot se splošno misli. Mora pa biti prijateljsko razmerje, ako si dva človeka stopita tako blizu skupaj, da skleneta zvezo za življenje. Toda prijateljstvo je čisto nekaj drugega kot ljubezen, ki je poglavitni nagib za ženitev. Možje navadno razločujejo dve vrsti žensk. Prijateljice gledajo s popolnoma drugimi očmi in občutki, kot pa one, ki jih ljubijo. Prijateljica je dober tovariš, kateremu se vse zaupa, s katerim se dobro razume in izhaja, nikdar pa ni pri tem namena, poročiti ga. Prijateljstvo ne pozna one tajinstvene napetosti ki sili moža v ljubezen; ne pozna one strasti in onega sanjavega hrepenenja, ki se tako rado zveže z mislijo na ljubezen in ženitev. Prijateljstvo med moškim in žensko traja se lahko dolgo, četudi je možki poročil drugo, še vedno ga vleče k staremu tovarišu, ki mu je tolikokrat z nasvetom in dejanjem stal ob strani, s katerim je preživel toliko veselih ur. Poročiti dobro prijateljico ne pride nobenemu moškemu na um, zato menda tudi ostanejo dekleta, ki so lepa, priključljiva, vesela, nadarjena in zmožna, neporočena. Večinoma pa jim manjka one strasti, ki pri moških ne more zbuditi strasti. Ostanejo tedaj "večni dobri tovariši," katerega nikdo ne poroči."

IZUMIRAJOČI KOSTANJ

Užitnega kostanja v Združenih državah kmalu ne bo več dobiti. Kostanjeva drevesa izumirajo, kar povzročuje takoiimenovani kostanjevi palež. Veter ga raznaša od drevesa do drevesa in to že skozi dvajset let. Rastlinski patologi izjavljajo, da so bili vsi poskusi to uničevalno bolezen vstaviti brezuspešni. Ta bolezen je neozdravljiva in zdravniška znanost je nasproti njej brez moči. Palež na kostanjih so najprej opazili v nekem brooklynskem parku leta 1904, toda še-le pred dvema letoma se je pojavil po drugih krajih Združenih držav.

STAR MORILEC

Columbia, Miss. — Tukaj je bil obsojen na smrt farmer J. D.

ŽIVAL V OGNJU

Skoro vse živali se boje ognja, za nekatere pa ima ogenj v sebi nekaj, kar jih ohromi in ovira, da bi sledile svojemu nagonu za samoohrano. Kako neumno se vedejo ob požaru ovce, je splošno znano. Tudi sicer tako razumni konj izgubi pri požaru glavo in ga je največkrat mogoče samo z zavezanimi očmi spraviti iz hleva.

Mačke se obnašajo zelo različno. Medtem ko s svojim mijavkanjem opozorijo ljudi na nevarnost, se navadno skrijejo v kotiček gorečega poslopja in zgorijo. Ptiči v kletki pri pogledu na ogenj izgubijo glas, čepijo kot chromeli in niti ne poskušajo rešiti se.

Najbolj pametno se zadržijo psi. Z lajanjem in cviljenjem opozorijo na izbruh ognja, ali pa celo s praskanjem zbudijo ljudi iz spanja in zelo redki so slučajji, da bi pes poginil v ognju. Ob gozdnem požaru vse živali beže ali pa se skrijejo tako, da jih ogenj ne doseže, kragulj ali jastreb pa neumorno plava nad pogoriščem prežeč na plen, ki mu brez boja pade v kremplje.

JUGOSLOVANSKA IZSELJENIŠKA KVOTA

Ministrstvo Socialne Politike naznanja, da se za izseljevanje v Zedinjene Države v kvotnem letu 1925 — 26 ne bode izdajale nove potnice, ker se, po predlogu amerškega konzulata v Beogradu podaljšujejo potnice iz prejšnjih let tistim osebam, ki so na listah amerških konzulatov v Beogradu in Zagrebu in ki edine lahko dobe ameriški vizum.

Ministrstvo je naročilo pristojnim oblastnijam, da se take potnice, katerih veljavnost je že prejšje potekla, čim jih stranaka predloži s sprejetim ameriškim vizumom, brez odlašanja podaljšajo z veljavnostjo za ves čas kvotnega leta, t. j. najdalje do 30. junija 1926.

Iščejo se:

Peter Koren iz Maribora; urar; prišel v Ameriko leta 1922; Tomo Janković iz Male Reke,

Ludbreg; baje je bil leta 1914 poslan v neko umobolnico v Pittsburghu, Pa.;

Anton in Ivan Vesely; zadnji naslov Cleveland, O.;

Josip Veli (Welli) iz Čiba; Katarina Božanić; zadnji naslov West Frnkfort, Ill.

Kdor bi kaj vedel o teh ljudeh, se naproša, da blagovoli to naznaniti Izseljeniskemu Poslanecu (Commissioner of Emigration) 443 W. 22nd St., New York City.

Potvorjene potnice na izseljenec. — Na Gružu je obstojala poslovnicca družbe "Rad—komisionalni in odpravniški posel", a podružnicami v Splitu, Sućurcu in Zadru. Pred kratkim se je izvršila proti tej družbi razprava pred porotnim sodiščem v Splitu in je bila izrečena obsodba proti Mateju Milošu, Vladimiru Paniću in Iliji Bukoreviću, ki so mnogo našh ljudi prevarili za velike svote denarja. Družba je izseljencem izdajala potne liste, seveda potvorjene, in je zahtevala za "generalne potnice po 20 do 30 tisoč dinarjev. Na razpravi se je oglašilo mnogo ljudi, ki so bili na ta način ogoljufani; družba jih je pošiljala čez Zemunik v Zadar in odtod v Italijo, odkoder so jih navadno vračali v našo državo. — Obsojeni so: Mate Miloš, vodja družbe, na sedem let težke ječe, poostrene z enim postom na mesec; Vladimir Panić, advokat, na tri mesece zapora, poostrenim z enim postom na mesec, in Ilija Bukorović na tri mesece zapora.

RIFI ZOPET NAPADAJO

Casablanca, Maroko. — Navzlic snežnemu metežu so Rifi pričeli naskakovati sovražne postojanke v Rifane. Francoske prednje straže so bile opozorjene, da naj bodo pripravljene na napad, pri vsem tem, da so gorski prelazi zasneženi. Ameriški letalci, katerih zračna eskadrila je bila razpuščena, so odpotovali v Marseilles.

MOHORJEVE KNJIGE

Knjige družbe sv. Mohorja se dobijo pri: Joseph Škrabe, 2391 Hughes St., Ridgewood, L. I.

VELIKA RAZPRODAJA KNJIG

samo \$ 1.00

4 knjige in pratika

Pri naročilu omenite, ako želite povestne, dramatične ali gospodarske vsebine, ali poezije ter katero pratiko, ker imam obe v zalogi.

Imam krasno vezane knjige, kakor "Dom in Svet," "Ljubljanski Zvon" ter Jurčičeve spise vse vezane. Pri vseh sedaj večji popust. Ceniki na razpolago.

Razpošiljam tudi znane najboljše Victor plošče, najnovjše slovenske komade.

Pri naročilu 5 komadov lepa povestna knjiga za nagrado. Knjige tudi posojujem izven Clevelanda proti kavciji ter primerni odškodnini.

Rojakom se najtoplejše priporoča

FRANK KURNIK

SLUŽKINJA BREZ PLAČE

(Novela. — Otto Hocker)

(Nadaljevanje)

In celo, ko sta se peljala že po razsvetljeni newyorški ulici, je med njima vladal mučni molk, katerega je Steve prekinil še-le, ko sta se vstavila pred stanovanjem. Ko ji pomaga z voza, jo prime za roko in pravi: "Well, motil sem se, sedaj vidim. Nikdar se ne bi razumela in ni bilo prav od mene, da te tedaj nisem pustil. Treba mi je žene, ki drži z menoj, deli z menoj veselje in žalost — in ti imaš rada svet in njegov lesk in se bojiš postenega dela. Well, ne zameri, pozdravi mater, ki je v resnici dobra žena, od katere se je mogoče kaj učiti in — bodi srečna. Good bye!"

Predno se je Mabel zavedla, je Steve zopet sedel na vozu. Vdaril konja z bičem in izginil za voglom.

Zdaj je bilo med njima konec. Od te ure sta nekdanja zaljubljenca izginila eden drugemu izpred oči. Vse prigovarjanje gospe Moffart ni nič pomagalo, kajti Mabel je bila preveč užaljena, da bi sploh poslušala materine besede. In na Stevovo povratek je gospa Moffart zastonj čakala. Svojo navado včasih zvečer jo obiskati je opustil. O tem se je docela neopričala, ko Steve celo poletje ni prišel niti enkrat.

Zaradi spora s Stevom je tudi razmerje med materjo in hčerjo do te mere trpelo. Že samo prijazen materin opomin je Mabel zelo azburil. Navadno je prihajala ob enajstih porci domov in ako jo je mati zato pokarala, jo je Mabel osorno zavrnila, češ, da je dovolj stara, da ve, kaj dela.

Tudi starejši sin vdove, ki je med tem postal policist in se je poročil s svojo izvoljenko, ni imel nikake sreče, ako je svojo sestro opominjal. Obvladal jo je odporni duh, ki je bil doslej tuj. Vsako vmešavanje v njene privatne razmere je odločno zavrnila.

"Ničesar ne naredim, česar bi se imela sramovati," je odgovarjala. "Mati se čez mene ne more pritožiti. Vsak teden ji izročim svojih deset dolarjev in zvečer navadno niti ne jem doma. Nedolžno veselje, ki ga imam, mi pač more vsakdo privoščiti. Nikakor ne morem razumeti, kako da od življenja ne bi smela nič imeti."

"Toda zapraviš ves svoj denar. Mati mi je pokazala tvojo hranilno knjižico. Mesto da bi nalagala, kaže knjiga, da že nekaj mesecev dvigaš denar. To je sramota s tvojimi 20 dolarji na teden."

V odgovor ga je ostro zavrnila s pripombo, da se naj bolj briga za sebe in za svojo ženo, da ne bo mogoče se katerikrat

nu sem našla las in se ne dan vjeti," je rekla trdo. "Kot živim sedaj, imam saj nekaj od svojega življenja. Biti vedno delavna živina, kot je vedno bila moja mati, ne, hvala!"

Take pogovore je gospa Moffart poslušala s solzami. "Kako tuj duh obvladuje, Mabel," je rekla žalostno. "Ako bi kak mož govoril tako, bi ga morala pomilovati. Ti pa si moja hči in v tvojem srcu mora živeti kaj drugega kot pa same hrepenje po veselju. Nebo naj te obvaruje, da bi se s srci, ki te ljubijo, tako dolgo igrala, da boš slednjič ostala sama na svetu. Nič ni strašnejšega, kot biti sam, zapuščen."

Tedaj pa se Mabelino razpoloženje nenadoma izpremeni in se vrže svoji materi okoli vratu. "Mati, sama ne vem, kaj se godi z menoj," prizna. "Nisem slaba in kar delam, more vsakdo videti."

"Toda za svojo obleko toliko porabiš. Na to pri tebi doslej nisem bila navajena. V svoji zunanosti si bila vedno tako priprosta. Sedaj pa veliki klobuki z dolgimi, dragimi peresi. Nič več ne moreš varčevati."

"Mati, ne smete taka biti. Ako hočem kaj doživeti, se moram temu primerno tudi oblačiti, drugače se nikdo ne briga za nas. Za varčevanje je še čas. Saj sem še mlada in kadar bom imela kaj od življenja, bom zopet pametna."

Mabel ni videla bolestrnega materinega nasmeha. Bila je preveč zaposlena z drugimi stvarmi, da bi bila opazila, kako zelo se je mati postarala zadnjo zimo.

* * *

"Revež", sta govorila na farmi Mike Binessie, ko sta gledala resni obraz Stevov. Že celo leto je delal na kokošji farmi in štela sta se srečna, da jim ga je sreča prinesla. Komaj da se je privadil novim razmeram, je prišel blagoslov v hišo. Tem bolj ju je žalostila njegova tiha žalost, ki mu je ležala na srcu.

Kot vsi neokretni značaji je tudi Steve, kakorhitro je vedel, kaj se od njega zahteva, bil v šten in neumoren delavec. Dobro je bilo tudi zanj, da je mogel pri delu pozabiti na svoj tužni položaj. Za žalostne misli ni imel časa, kajti njegovi možgani so delovali prepočasi, da bi v njih bilo prostora za dvoje sporedno razvijajočih se stvari. Poleg tega je bil tudi že na delu, ko se je komaj daniilo in ves dan do pozne noči si ni privoščil počitka.

Pri Stevu se je kmalu pokazalo, da ima velik dar vse pri delke dobro prodati, vsled čer-

jim prizidaval nova. Na farmi pa je h gospodarskim poslopije bilo složno delovanje in ako Steve ne bi bil vedno potr, bi v njih življenju bil vedni solnčni dan.

Pogosto je Bessie opozarjala Steva, da si naj privošči malo miru, toda o tem ni hotel ničesar slišati. "Delati moram za dva, kajti jaz sem polovični lastnik in nočem, da bi mi kdo dal kaj zastonj. Sai bi lahko bilo drugače, toda ker je že tako, moram gledati, da prevzajem nekoliko vajinega dela."

Steve pa ni mogel pozabiti. V kratkih urah počitka je stala Mabel pred njim in samo spomin na njo je prinesel s seboj trpki nemir. Da se je njegovo zaupanje v njo tako popolnoma razblinilo, je mogel ravno tako zapopasti, kot da si bi moral vedno sam brez nje pomagati. Najbrže celo življenje.

Kadar se je vračal s praznim vozom, kar je bilo vedno ob popoldnevih, je vedno napravil ovinek, da je privozil mimo Triangle poslopja, kjer je delala Mabel. In kadar je pogledal navzgor, se mu je Mabel zdelala nespametna, da dela v tej tovarni. Za vročim zidovjem pravljati svoje mlado življenje — in samo iz strahu pred postenim, pa spoštljivim delom žene in matere! Mesto gospodari, ti na svoji zemlji na farmi v prosti naravi, kjer bi lahko prišla do lepega premoženja, pa rajše dela v okuženem zraku kot sužnja in polni žepe drugim. Tega ni mogel razumeti in njegovo življenje se mu je zdelo kot sanje, iz katerih se bo enkrat moral zbuditi. Obenem pa je tudi vedel, da ju more zblížati samo še čudež. Slednjič pa je tudi sam imel nekaj ponosa in za dekletom, ki ga je že dvakrat zavrnila, ne bi hodil. In če se podere svet! Vsled tega je vozil okoli tovarne samo takrat, kadar niso delavci šli z dela. Mabel si ni smela domišljevati, da še vedno goji upanje, da se bo omehčala.

Nekega sobotnega popoldneva se je Steve zopet peljal po dolenjem Broadwayu. Moral je hiteti, ako ni hotel srečavati dolgih vrst delavcev, kajti bila je ena in ob sobotah se ob tem času v New Yorku zapro vse delavnice.

Že so prihajali posamezni delavci in delavke izmučenih obrazov toda z vidnim veseljem, kajti šli so nedelji, počivalnemu dnevu nasproti. Zvonci pouličnih vozov so zvonili in piščalke policistov so zveneale po ulicah. Vse kot vedno! Nikdo pa ni slutil, da je smrtni angel zopet ubral svojo pot preko kupa mrličev.

"Stoj! Ne več naprej!"

Policist na konju je na voglu Green Street zastavil pot.

"Požar v Triangle poslopju. Greene Street za vozove zaprta."

Steve ni vedel, kako je prišel z voza. Znašel se je v gne-

adwaya v Greene Street. Srce mu je utripalo, kot bi kdo tolkel s kladivom. Huda slutnja mu je tiščala grlo.

"Mabel, moja Mabel!"

Samo ena ulica, pa tako dolga pot skozi gnječo. Prišel je do pečorišča. Stisnjena ljudska množica, policisti na konjih in peš. Zvonjenje in tuljenje požarnih vozov; ognjegasci, zdravniki bolniške strežnice: vse vprek se je gnetlo po ulici. Vodovodne cevi so se vile kot kača na desetnadstropno Triangle poslopje.

Ramo ob rami z radovednimi in vzdihujočimi ljudmi je stal Steve in je strmel gori na okno, kjer je delala Mabel. Pogosto mu je pokazala to okno, ko ji je stalno prihajal vsak dan naproti in mnogokrat jo je videl, ko se mu je prikazala za umazaninim oknom in mu veselo migala z rokami.

In ravno skozi to okno je švigal sedaj plamen.

Pešči, ki so bili malo pred eno na potu proti Washington Square, so prestrašeni videli skozi zrak leteti žensko truplo, ki je telebnilo na tla. Naslednji trenutek so videli na tleh mlado dekle z zlomljenimi udi. Ljudje na nasprotni strani ceste so opazili, kako so se v desetem nadstropju dekleta oklepala okviru oken.

"Ne skakajte, ne skakajte," je v grozi vpila množica. Toda dekletom ni bilo drugega na izbiro. Več sto se jih je v smrtnem strahu držalo oken in brez pomisleka so skakale v globočino ena za drugo.

Z osteklenelimi očmi očmi je Steve strmel v okna. Opazil je, da se je na drugem koncu poslopja, kamor se ni segel plamen, odprlo okno. Videti je bilo deklico, za katero je že švigal rdeč plamen. Navzlic vpitju gledalcev se je dekle oprjelo okna, spočetka je neodločno omahovala, slednjič pa se vendar spustila v globočino. Njej je sledila druga, tretja, četrta. Konečno so padale v skupinah kot raketi.

Steve se je drenjal v ospredje in posrečilo se mu je preriti se v prvo vrsto množice. Tu pa ga policist neusmiljeno potisne nazaj. Ko se je hotel upreti, sta pristopila dva druga policista in sta mu pretila s policijsko palico.

"Toda tam gori je Mabel! Moram jo rešiti! Mabel, moja Mabel!, je kričal.

"Bodite pametni," mu zakličče policist, kateremu se je Steve z žalostnim obrazom smilil. "Iz te ognjene peči ne more noben človek, še manj pa notri. Rešenih pa je bilo že več deklet. Samo nikar obupati!"

(Dalje prihodnjič)

— 0 —
Dolarska princesa.

Amerikanka, ki se je vrnila iz Evrpe, vprašana: "Ali ste na svojem potovanju videli mnogo razvalin?"

"O, seveda; šest jih me je

Vesti iz starega kraja

Zločinska poštna pošiljatev. — 17. okt. je prejelo postajenačelstvo v Gorici poštno pošiljatev v označbo: Mesečna revija za kmetijstvo. Ko so hoteli ovitek odpreti, se je razlegel silen pok in postajenašelnik Del Grande in njegov namestnik Michelig sta se zgrudila težko ranjena. V ovitku je bil peklenški stroj. Policijska storilcev še ni izsledla.

Zločin matere in očima. — Iz Kopra javljajo, da je v bližini občine Martengo 18. okt. neki karabinjer našel v jarku ob cesti truplo deklice. Čim je prišla na lice mesta zdravniško — policijska komisija, lje ugotovila, da je truplo popolnoma razkosano vsled padca. Deklica je bila najprej zadavljena in nato vržena v jarek. Seljaki so v truplu spoznali Marijo Verdand, hčerko Marije Verdand, ki se je nedavno poročila z nekim Ivanom Koslovichem. Mati in očim sta nesrečnega otroka umorila in pobegnila. Do sedaj ju še niso izsledili.

Ponesrečen rop. — Ko se je vračal g. Filip Križnik od društvenega zborovanja iz Zagorja v Trbovlje, ga je napadel ne daleč nad Hrastelom neki človek, ga ustavil s klicem "stoj", mu zapovedal roke držati kvišku in mu preiskal v notranjem žepu listnico, mu jo je hotel vzeti, v tem je pa Križnik popeljal puščico v prsa, da je padel precej globoko v jarek pod cesto. Križnik se je nato skrili slišal je pa iz svojega skrivališča, kako je napadalec klical svojega tovariša, kar kaže, da je imel pomočnika. Na tej poti se je zgodilo že več napadov.

Eksport konj. — Kupčija s "slovenačkimi" konji, da se poslužimo posebne označbe ministrstva, se je te dni poživila. Eksport naših konj gre predvsem v Švico in Avstrijo. Eksport seveda otežkuje naš birokratizem in sistem vseobčih dovoljenj, zlasti pri konjih, ker je treba posebnega dovoljenja. Največji kontingent odpade na izvozno tvrdko Vajda, Čakovec, ki eksportira tedensko po dva vagona konj preko Maribora v Švico.

Učna ura na učiteljskih. — Učna ura na učiteljskih je po najnovejši ministrski odredbi po analogiji za srednje šole skrajšana na 45 minut.

Kozje. — Mrtvega so našli v Bučki gorici 90 let starega Franca Gersaka, doma iz Sedlarjevega.

Divji prešiči so v okolici Jurkloštra napravili zelo veliko škodo na koruzi, krompirju in drugih pridelkih. Lov nanje je bil brezuspešen.

Smrt najstarejšega našega državljana. — Na Popovem polju v Hercegovini je 20. okt. umrl najstarejši človek v naši državi Trifko Banić. Star je bil 111 let. Do zadnjega si je

ohranil jasen vid in dober spomin, tako, da je vedel povedati marsikaj zanimivega iz svojega dolgega življenja.

Italijani hočejo Dalmacijo. — Zadrski Italijani shod v hrvaški vasi Bokanjci, ki je pripadla Zadru, otvorili otroško zavetišče, v svrhu poitalijančevanja seveda. Tem povodom je imel zadrski prefekt govor, v katerem je med drugim rekel, da se mora cela Dalmacija, ki jo je Avstrija poslovanila, vrniti Italiji, če ne zlepa, pa s silo. Naš konzul v Zadru je zaradi tega interveniral.

Postumia. — Našo Postojno so prekrstili Italijani v "Postumio." Oni znajo slovenska krajevna imena prilagoditi svojemu jeziku, potem pa trde, da je italijanska pretvoritev pristnega slovenskega krajevnega imena prvotno ime za dotični kraj. Med take potvarjalce resnice je zašel tudi prof. Urbanaz-Urbani, ki slika Postojno za romansko in mu je Postojna menda skovana po italijanski "Postumiji". Seveda, v fašistovski dobi se ne sme drugače pisati na nobenem polju. Prof. Urbanaz najbrže drugače misli sam pri sebi kakor pa piše.

Pred očmi izvoljenke v smrt — V selu Udbru pri Konjicah se je odigral tragičen dogodek. Alija Dizdarević, sin ugledne rodbine, je bil zaljubljen v mladenko Muškijo A. Sprva sta se razumela, kasneje pa si je Muškija premislila. Zaman je bil ves trud Alije, da jo zopet pridobi zase. Končno je sklenil, da napravi vsemu konec.

Odšel je k svoji izvoljenki in jo vprašal, če ga hoče. Ker mu ni odgovorila, je potegnil samokres iz žepa in se ustrelil na

Ukinjenje šol v Prekmurju. — Šolska uprava je uknila iz nezanih, neumljivih vzrokov obo prekmurski štiriklasni šoli, v Murski Soboti in Dolnji Lendavi. Drugje se nove šole ustanavljajo, pri nas se zapirajo, čeprav niso nikjer tako potrebne kot tu.

Usmrtitev morilca Esapovića. — Milan Esapović, oz. kakor se je sam imenoval "Junak iz Like," je plačal 3. novembra zjutraj zverinski umor zakonskih Vrdelov v Vrbinski vasi pri Vidmu z lastnim življenjem. Šel je mirno in skesano v smrt. Njegove zadnje besede so bile: "Pravo (dobro) je!"

Ko je dobil v pondeljek dopoldne obvestilo, da je njegova prošnja za pomilostev zavrnjena, so ga odvedli zopet v njegovo celico ter mu sneli verige, v katere je bil ves čas uklenjen. Prosil je za cigarete in izrazil obenem željo, naj mu pošljejo duhovnika, da se spravi z Bogom. Pravoslavni prota iz Ljubljane, Dimitrije Janković, ga je nato posetil še tekom dopoldneva in pripravljaj na smrt. Popoldne se je razgovarjal Esapo-

vič samo s pazniki in hisnim nadzornikom. Na željo so mu prinesli juho in pečenko, ponoči pa še belo kavo. Popoldne je še prosil, naj ga fotografirajo in pošljejo po eno sliko njegovi prvi legitimni ženi, sinu ter materi, kar se je tudi zgodilo.

Tragična smrt peterih otrok. — V Dolnjih Zilah, vasi župnije Preloka ob Kolpi, se je v torek 27. oktobra odigrala grozna tragedija. V hiši št. 25 je izbruhnil požar. Mati, ki je imela opravka na polju, je svojih pet otrok v starosti od dveh mesecev do petih let, zaprla v sobo, kjer so ostali brez nadzorstva. Otroci so najbrže zakurili, vnela se je postelj in kmalu je objel plamen vso hišo ter se razširil tudi na sosedno poslopje, ki je istotako pogorelo do tal. V gorečem poslopju je zgorelo vseh pet otrok. Popolnoma ogorela trupla so ležala v kotu, kjer je stala prej miza. Zgorela je tudi znatna množina ameriških papirnatih dolarjev, ki so bili pripravljani za gradnjo nove hišice. Strašna nesreča je pretresla vso okolico.

Najdeno moško truplo. — Iz Zidanega mosta nam pišejo: V sredo, dne 20. oktobra so našli v širjah v bližini posestnika Šromja v prepadu moško truplo. Poklicana komisija je dognala, da je bil mrtvec 43 let stari, v Grosupljem rojeni rudar Tone Ahlin. Na kak način se le ponesrečil, ni dognano.

Petdeset rodbin zastrupljenih. — Kakor poročajo iz Sarajeva, je v selu Busovača neki kmet prodal mesarju živinče, ki je obolelo na steklini. Mesar, ki o boleznih ni ničesar vedel, je živinče zaklal in meso razprodal. Vsled uživanja mesa steklega živinčeta je obolelo približno 50 rodbin. Državna bolnica v Travniku, je odredila, da se obolele rodbine pripeljejo v Pasteurjev zavod v Sarajevu oziroma Zagrebu.

Bela jerebica. — V okolici sela Golubića v Dalmaciji je bila te dni ustreljena popolnoma bela jerebica (*perdix saxatilis*). Lovec M. Urukalo je zanimivi eksemplar izročil pri rudoslovnemu muzeju v Splitu.

Granata raztrgla tri osebe. — V okolici Gjevgejelije je neki tamkajšnji kovač našel na polju granato, ki jo je odnesel seboj v stanovanje. V sobi sta še razen kovačeve žene in otrok nahajala še dva znanca, ki sta mu pomagala dvigniti granato na mizo. S silno detonacijo je granata kmalu nato eksplodirala ter oba znanca in kovača na

kose raztrgal; žena in dva otroka pa so bili močno poškodovani. Od male hišice so ostali le trije stranski zidovi. Zakaj je granata eksplodirala se ni moglo ugotoviti.

Nekoliko prosvetne statistike — Po podatkih, ki jih je minister prosvete pred povodom debate o prosvetni politiki navedel v radikalskem klubu, imamo v naši kraljevini 112 osemrazrednih gimnazij, 100 meščanskih šol, nadalje 1163 profesorjev, 538 suplentov, 128 kontraktualnih suplentov, 17 predmetnih učiteljev, 34 kontraktualnih učiteljev, 36 dnevničarjev in 155 kontraktualnih profesorjev. Naša vseučilišča imajo okroglo 12.000 slušateljev srednješolcev je nad 80.000, učiteljsčnikov pa približno 7000.

Roparski napad pri Črnomlju. — Po vaseh, tudi po malih idiličnih selih, obstoječih samo iz nekaj bajt, se skrivajo razni delomržeži, kradejo ter plaše vsepovsod ubogo ljudstvo. Najbolj nevarni elementi pa se razen v mestih, zadržujejo najraje v okolici industrijskih krajev, kjer imajo še več prilike za svoje zločine. Približno pred enim mesecem je bil izvršen v Rajhenburgu predrzen roparski napad na rudniškega inženjerja in so mu storilci odvezli takrat okrog 350.000 Din. K sreči je imela varnostna oblast takrat srečo in je storilce, razen dveh, kaj kmalu polovila ter spravila pod ključ. Dva izmed lopovov sta bila prijeta na ljubljanskem glavnem kolodvoru, eden v javni hiši v Varaždinu dva pa se še skrivata, a bosta brzkone kakor ostali tudi kmalu zajeta. Varnostnim organom se je posrečilo pri tej tolpi rešiti tudi še okrog 100.000 dinarjev oropaneža denarja.

Slični slučaj kakor v Rajhenburgu se je pripetil v soboto 31. oktobra na cesti med Črnomljem in Kanižarico. Popoldne, okrog 15. ure, je bil tamkaj ob gozdu nenadoma napaden na cesti g. Novotny, ravnatelj premogokopne družbe "Belokrajina" pri Gradacu, izza dreves sta nenadno priskočila k njemu dva maskirana moška in ga z orožjem v roki prisilila, da jima je izročil znesek 40.000 dinarjev, ki ga je imel pri sebi in ki je bil namenjen za izplačilo rudniških nameščencev. Čim sta lopova dobila denar, sta brzo izginila v hosti, dočim je ravnatelj Novotny hitel do bližnje orožniške postaje in zadevo prijavil. Odrejeno je bilo takoj zasledovanje lopovov, ki pa je ostalo doslej še brezuspešno.

ZABOŽIČ V SLOVENIJO

Najhitrejša pot je po Francoski liniji čez Havre z orjaškim parnikom "PARIS" 5. decembra. SAMO 9 dni do LJUBLJANE. Uljudna postrežba in po domače pripravljena hrana za Jugoslovane. Vsi potniki so nastanjeni v privatnih kabinah s 2, 4, ali 6 posteljami. Električna luči in tekoča voda v vsaki kabini. Zapojasnila o povrnitvi, cenah itd. se obrnite na naše zastopnike ali pa direktno na nas.

FRENCH LINE

19 State St. New York, N.Y.

NOVI GOVERNER V NEW JERSEY

MODERNA AMERIKANKA

Na sliki je nanovo izvoljeni demokratični governer države New Jersey, A. Harry Moore, stitajo. Novi governer je zelo okoli njega pa dečki, ki mu če popularen med otroci.

... NAPETOST V ITALIJI

London, Anglija. — V Italiji vlada velika nervozna napetost v prvi vrsti zaradi stroge Mussolinijeve cenzure. Cenzura je največ zaradi tega tako stroga, ker so nekateri fašistovski listi ob času nameravanega atentata na Mussolinija pisali, da so atentat skovali agenti neke sosedne države. Italjanskemu časopisju ni dovoljeno omenjati takih dogodkov kot je uničenje urada slovenskega lista "E-dinost" v Trstu, kar je povzročilo veliko razburjenje v Jugoslaviji, kakor tudi ne zadnjih nemirov v Bresciji in Parmi, tekom katerih so bili uničeni uradi prostožidarjev, od katerih nekateri so bili celo tepeni.

V Parmu so fašisti razbili urad bivšega ministra v Factovem kabinetu Michelija. Zaradi stroge cenzure krožijo vsakovrstne govorice. Splošno prevladuje utis, da se bo Zanihonijeva afera rabila za pretvezo, da se uničijo različne organizacije opozicije na predvečer Matteottijevega procesa.

Celo v fašistovskih vrstah se opaža nezadovoljstvo in ako bo ta velika napetost trajala še dolgo, se je kati resnih posledic. Rim, Italija. — List Rivoluzione Liberale, katerega urejuje dr. Pietro Gobetti, je na povelje prefekta prenehal izhajati. To je že peti list po nameravanem atentatu na Mussolinija, vla je prenehal izhajati. Ostali listi so Avanti, Giustizia, Unita in Voce Republicana. Dru

gi listi opozicije, kakor Il Mondo in Il Risorgimento so večkrat zaplenjeni.

Senator Scialoja, katerega je rimsko sodišče določilo za zagovornika poslanca Tito Zanihonija, je odklonil to imenovanje z izgovorom, da je k temu prisiljen vsled pogostega potovanja v inozemstvo zlasti kot član Lige narodov.

ČEBELE SO ZASTAVKALE

London, Anglija. — Na zahtevo francoske vlade je morala Nemčija na račun vojne odškodnine izročiti Franciji 30 tisoč panjev čebel, kolikor so jih Nemci v vojni uničili na Francoskem. Nemške čebele so marljivo zbirale med po solnčni Lueburški stepi. V novi domovini pa čebelarjem menda paša ni prijala in niso hotele nabirati medu. Kratkoterminalno so zastavkale. Tudi mačice niso hotele leči jajc. Tako ima Francija 30 tisoč praznih panjev, Nemčija pa potrtilo za plačani del vojne odškodnine.

KAZEN ZA SVINJARJA

Bivši ravnatelj otroškega zavoda v Brooklynu Henry Johnson je bil obsojen na težko delo od pet do deset let v Sing Singu.

Neka trinajsetna gojenka tega zavoda je pisala svoji teti, da je ravnatelj z njo intimno občeval. Preiskava je dogrnala, da je bila trditelj deklice resnična in Johnson je bil aretiran. Johnson je pred sodiščem priznal, da je zlorabljal več deklic

od 13 do 15 let. Večkrat je tudi vzel deklice od 11 do 15 let v New York, kjer jih je peljal v gledališča in jim kupoval svilenogavice.

METEOR ZAŽGAL HIŠO

Boston, Mass. — Prebivalci več vasi in mest so 16. novembra videli meteor, ki je kot ognjena krogla padel na zemljo. V Methuen, Mass. je v neki hiši nastala eksplozija, ki je zažgala hišo. Nikdo ne ve, na kak način je nastal požar, zato so vsi mnenja, da je meteor zadel hišo in jo vžgal.

GOSPA KRUPP RANJENA

Essen, Nemčija. — Glavna lastnica Kruppovih tovarn Bertha Krupp se je ponesrečila pri avtomobilni vožnji. Njena ključna kost je zlomljena in več reber poškodovanih. Avtomobil, v katerem se je vozila s svojim možem baronom Krupp von Bohlen, se je prevrnil v občestni jarek. Šofer se je ubil. Baron je dobil le manjše poškodbe.

Ob smrti svojega očeta leta 1903 je Bertha Krupp podedovala velike Kruppove tovarne, ki so se cenile na 150 milijonov dolarjev. V oktobru 1906 se je poročila s tajnikom nemškega poslaništva v Vatikanu baronom Avgustom von Bohlen in Halbach. Cesar Viljem je bil tedaj na svatbi in je imel govor. Kruppove tovarne so znane iz svetovne vojne, ker so bili v njih izdelani najtežji topovi. Tam je bila tudi izdelana "Velika Bertha," ki je iz velike raz-

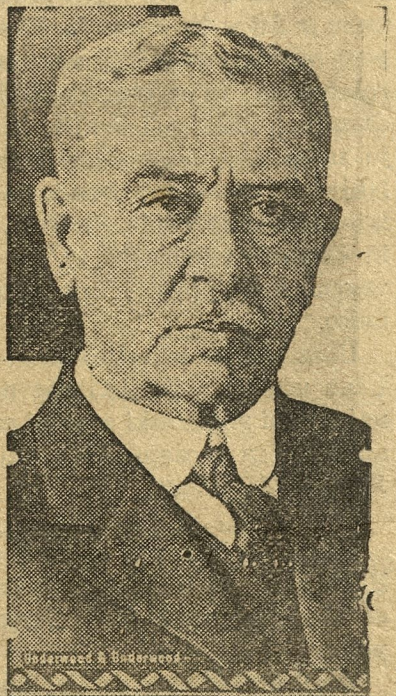
Pauline Nixon Carlton Stagner Winrinread Page ima rekord za moštitev in ločitev, dasi je stara še-le 18 let. Prvič se je omožila v starosti 15 let. Pred nekaj dnevi se je ločila od tretjega moža. Devet ur zatem pa se je poročila z E. I. Page.

dalje obstreljavala Pariz. Bertha Krupp je stara 39 let.

KAČA JEDLA SAMA SEBE

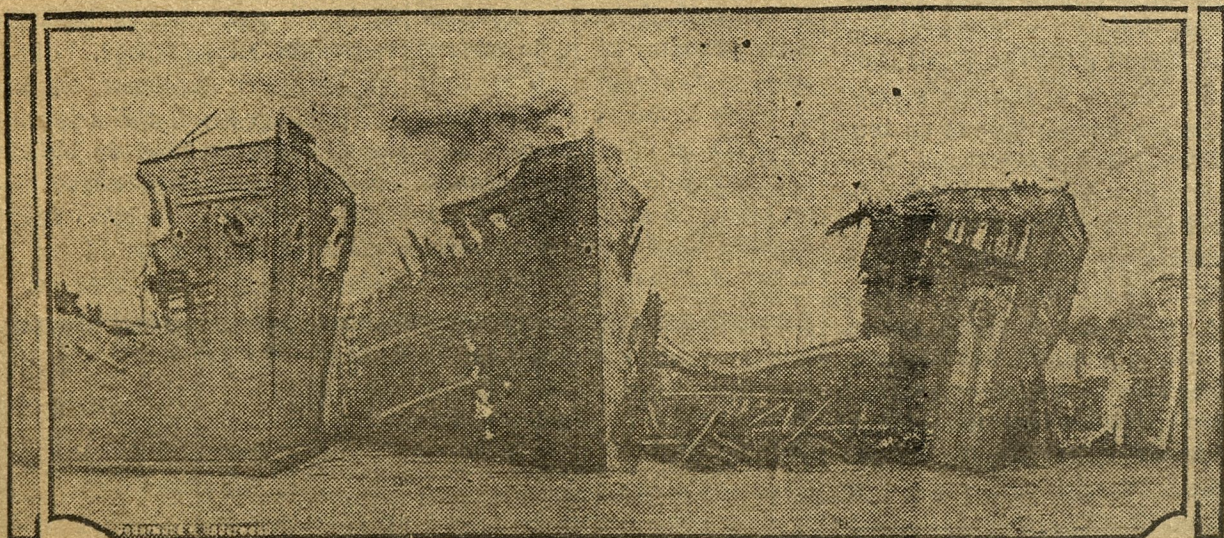
Hamburg, Nemčija. Velikanska kača, boa, v hamburškem zverinjau je postala žrtev svoje pošrešnosti. Pogoltnila je že en jard svojega telesa, ko so se ji zobje zapičili v meso in jih ni mogla več izvleči ter je poginila vsled zadušenja. Ko so jo našli, je bila zvitá v klopčič.

HUD NA AMERIKO

Rev. William Hartley Carnegie iz Westminstera na Angleškem, ki se je vrnil v London iz Združenih držav, pravi, da je največja bolezen v življenju Amerike — ločitev zakona in da je Amerika na potu iz družabnega človeškega življenja v hišo opic.

UNIČENJE LESENE MORNARICE

V Tidewater, Va., so zažgali 31 lesenih ladij, ki so bile zgrajene tekom svetovne vojne. Z njih so najprej pobrali vse kovinske predmete, nato jih pa za-